

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno nedežno in praznično. — Inerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inerati davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašijeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — **NOVO MESTO**, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — **CELJE**, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — **JESENICE**: Ob Kolodvoru 101L, SLOVENJ GRAD, Slomškova ulica št. 8. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 30.361.

Pred odločilnim spopadom

Ob glavnem napadu na Anglijo se bo istočasno pričela tudi ofenziva v Afriki in Mali Aziji, kjer naj bi se dokončno odločila vojna z Anglijo

New York, 15. jul. e. Kakor poroča dopisnik Associated Press, so v Rimu mnenja, da bo v novi fazi borbe med Italijo in Nemčijo proti Angliji glavno bojišče Afrika in Mala Azija, kjer se bo odločila usoda te vojne. Napad na angleško otočje bo samo pomožna operacija. Po zadnjih vestih iz Bengalije je guverner Libije Graziani že vse pripravil za napad na Suški prekop in za napad v južni smeri proti Sudanu. Ta napad se bo pričel z vsemi močmi, s katerimi razpolaga Italija, že v prihodnjih dneh. V političnih krogih v Rimu so mnenja, da se bo sedanja vojna končala že ob koncu tega poletja. Prav resno pa računajo v italijanskih vojaških krogih za možnost angleške ofenzive v smeri proti Libiji in Abesiniji z vojaškimi silami, ki jih ima Anglija zbrane v Keniji.

Rim, 15. julija. e. V tujakih političnih krogih živahno razpravljajo o načinu nemške ofenzive proti Angliji, kakor tudi, da gre pri tem za veliko vojaško tajnost. Po mnogih znakih se lahko sklepa, da se bo obratno z Anglijo kmalu pričel. Glede pričetka ofenzive se poudarja, da so Angliji skušali v dveh smereh napasti Italijo in sicer na jugu in z ligurske obale, napad pa se ni posrečil in je angleško brodogradbeno spremljevalno, preden je prišlo do svojega cilja. Po tem neuspehu angleških vojnih sil na morju se je samozavest Italije zelo dvignila. V političnih krogih so tudi mnenja, da ofenziva proti Angliji ne bo trajala dolgo in bi se mogla sedanja vojna zaključiti že v začetku septembra.

Vse priprave končane

Rim, 15. jul. e. (Evropa Press). V italijanskih političnih krogih se sedaj zanimajo samo še za drugo fazo vojne, ki se bo pričela z napadom na Anglijo. Ker je zaključena prva faza vojne na evropskem kontinentu, je naravno, da je prišlo do posvetovanja med Nemčijo in Italijo ob sestanku v Monakovem, kjer so se razpravljali grof Ciano, Ribbentrop in Hitler. More se sklepati, da bo izvršen v najkrajšem času napad na Anglijo. Italijanski listi poudarjajo, da je dan za napad že določen, toda iz razumljivih razlogov o dnevu odločitve ne govore v odgovornih nemških krogih. Ve se samo to, da je ta dan zelo blizu. Vse priprave za napad na Anglijo so končane. Vojna prehaja v drugo fazo, ki naj bi definitivno zaključila borbo z Anglijo z zmago Nemčije. Italijanski listi pišejo nadalje, da se je prav za prav že pričela bitka, ki naj bi odločila usodo Anglije. Treba je samo počakati na nadaljnji razvoj dogodkov. V rimskih političnih krogih je zbudil precejšnjo pozornost članek dr. Gayde, v katerem je poudarjeno, da je Turčija odstopila angleškemu brodogradbenemu priznanju v Smirni in da je nekadašnja država v Sredozemlju dovolila angleškemu brodogradbenju, da ima svoje ladje na nekih otokih.

Obrambni ukrepi v Angliji

London, 15. jul. e. (Evropa Press). Ves angleški tisk piše o skorajšnjem napadu nemške vojske na angleško otočje. »Daily Express« poudarja v svojem uvodniku, da je treba zbrati vse moči, da se prepreči nemški in italijanski načrt. List predlaga, naj bi Anglija organizirala kadre za ofenzivo proti Nemčiji in Italiji in ne samo kadre za defenzivno vojno. Z ofenzivo bi bilo treba pričeti na nemškem ozemlju in na Sredozemskem morju.

Prvi lord angleške admiralitete Alexander je govoril po radiu in je med drugim izjavil, da je Anglija ukrenila vse potrebno, da se prepreči vpad nemških sil na angleško otočje. Posebno pa je vse pripravljeno, da se prepreči izkrcanje nemških čet na angleških tleh. O teh pripravah, ki imajo za varnost angleškega otočja še javno seveda ne more govoriti.

Letalske priprave za glavni napad

London, 15. jul. s. (Reuter.) Letalski strokovnjak angleškega radia Oliver Stuart komentira zadnje nemške napade na Anglijo ter opozarja na dejstvo, da ti napadi veljajo zaenkrat večinoma ladjam v Kanalu in ob angleških obalah. Iz tega bi bilo mogoče sklepati, da skuša zaenkrat Nemčija izvajati s temi napadi letalsko blokado Anglije.

Obramben pa opozarja Stuart, da so vsi sedanji napadi šele samo uvod v glavni napad na Anglijo ki se še ni pričel. Po obsegu napadov zadnjih dni pa se zdi verjetno, da bo prišlo do tega napada prav kmalu. Tak napad bo izveden potem gotovo v ogromnem obsegu, kakršnega zgodovina še ni videla. Nemška letalska ofenziva se bo gotovo koncentrirala na eno točko, kjer

bodo podvzeti tudi napadi nemške monarhije in kopne vojske. Zlasti je pričakovati kooperacije letalstva in nemške kopne vojske. Stuart pravi, da Angliji sovražnika sicer ne smejo podcenjevati, da pa so rezultati letalskih bitk zadnje dni pokazali, da so osnove angleškega letalstva dobre.

Irska se zaveda nevarnosti

Dublin, 15. julija. s. (Reuter.) Irski obrambni minister je govoril večeri po radiu ter je opozoril prebivalstvo južne Irske, da bi se utegnila v kratkem znajti v težavnem položaju. Dejal je, da se vsak čas lahko razvijejo v južni Irski vojaške operacije. Minister je pozval prebivalstvo, naj pazi

na glasove irskih radijskih napovedovalcev, za primer da bi skušale tuje postaje dati napačna poročila v imenu irske vlade. Minister je nadalje apeliral na prebivalstvo, naj pomaga irski vojski in naj ne sodeluje s sovražnikom v primeru invazije. Po uradnih podatkih se je v zadnjih 6 tednih prijavilo v irsko vojsko 120.000 prostovoljcev, od teh samo pretekli teden 25.000.

Češka vojska v Angliji

London, 15. julija. e. Angleški listi so objavili podrobnosti o prevozu šestega češkega armadnega zbora iz Francije v Anglijo. Armadni zbor je pod poveljstvom ge-

nerala Ingra. Češki armadni zbor se je umaknil do Bordeauxa, od koder je bil poslan v Severno Afriko, med vožnjo pa so češki legionarji zvedeli o sklenitvi premirja med Francijo in Nemčijo. Kmalu na to so dobili ukaz, naj se vrnejo v kako francosko luko. Tega ukaza niso izvršili, temveč so se pridružili angleškemu brodogradbenju. Pod zaščito angleških vojnih ladij so češki vojniki srečno dospeli v Anglijo. Med njimi je 200 pilotov, ki so se zelo izkazali na zapadni fronti. Pridružili se bodo 300 pilotom in 200 mehanikom, ki so v Angliji na razpolago angleškemu vrhovnemu poveljstvu.

London, 15. jul. s. (Reuter.) Vojni minister Eden je v imenu angleške vojske pisal češki in poljski vojski, ki sta dospeli v Anglijo, posebno pozdravno poslanico.

Anglija se bo branila do skrajnosti

Govor angleškega ministrskega predsednika Churchilla po radiju - Anglija se bo kljub težki borbi branila z vsemi sredstvi in ne bo klonila, čeprav bi se vsa Anglija spremenila v r azvaline

London, 15. julija s. (Reuter.) Sinoči ob 21. je govoril preko angleških radijskih postaj ministrski predsednik Winston Churchill. Govor so prenašale tudi radijske postaje v dominionih in Zedinjenih državah. Churchill je izvajal med drugim:

Tekom zadnjih 14 dni je angleška mornarica dodatno k blokadi Nemčije in zasledovanju italijanske mornarice morala izpolniti neprijetno dolžnost, da uspešno spravi izven akcije do konca vojne glavne ednice francoske vojne mornarice. Te bi bile sicer na podlagi določb premirja iz Compiegnea prišle pod nemško nadzorstvo. To bi bilo spravilo v nevarnost ne samo Anglijo, temveč tudi Zedinjene države. Zato nismo imeli nobene druge izbire, kakor da se odločimo za dejanja in to hitro. Ta neprijetna dolžnost je sedaj dovršena. Čeprav je nedovršena francoska oklopnica »Jean Bart« še v maroški luki in je nekaj drugih francoskih ladij v Toulonu in drugih francoskih lukah širom sveta, niso te ladje v takem stanju in take kapacitete, da bi lahko ogrozile našo premoč na morju. Dokler se ne poskušijo te ladje vrniti v luke, ki so določene v premirju, da pridejo pod nemško ali italijansko kontrolo, jih ne bomo nadlegovali. Ta melanholična faza v naših odnosih do Francije je z naše strani končana. Mislim pa na bodočnost.

Danes je 14. julij, francoski nacionalni praznik. Pred letom sem gledal v Parizu parado francoske armade. Tedaj ni bilo mogoče predvideti, kaj se bo v tem letu zgodilo. Danes pa tudi ni mogoče predvidevati, kaj prinese prihodnja leta. Imam pa svoje zaupanje in vero, da jih bo nekaj med nami ostalo, ki bodo doživeli zopet tak 14. julij, ko bo svobodna Francija zopet vzpostavljena v svoji veličini in slavi in bo zopet stala na prvem mestu kot branilec svobode in pravice človeštva. Ko ta čas pride, in prišel bo, na nastopil čas rasti za vse one Francoze, ki v teh najtežjih urah niso obupali nad svojo republiko.

Med tem pa ni časa za očitke. Če imate prijatelja in tovariša, s katerim ste izvajali velike bitke, pa je potem ta tovariš padel pod udarцем sovražnika, se morate zagotoviti, da orožje, ki je padlo iz njegovih rok, ne bo dodano k orožju sovražnika. Skupnost najvišjih interesov med Anglijo in Francijo pa je kljub temu ostala. Tudi naš skupni cilj je ostal in ostala. Dokler naša pot k zmagi ne bo ovršana, smo pripravljene pokazati svojo dobro voljo napram francoski vladi, kolikor je možno. Pospešili bomo trgovino in upravo onih delov francoskega imperija, ki so od Francije odrezani, pa so ohranili svobodo. Borimo se ne samo za Francijo, temveč tudi za vse države v Evropi, ki so podjarmljene. Vsaka angleška zmagica pomeni korak k osvoboditvi Evrope.

Vse kaže, da bo sedanja vojna dolga in huda. Nihče ne ve, kdaj se bo razširila. Eno pa je sigurno: Nemčija ne bo dolgo vladala nad Evropo in svet ne bo podlegel nemški oblasti. Sedaj je prišel čas na nas, da stojimo sami in gledamo v obličje najhujšemu napadu, ki ga sovražnik lahko podvzame. Branili bomo rodno zemljo proti napadu, ki nam grozi. Stojimo sami, toda ne borimo se samo za nas. V tem mestu, ki je zatočišče beguncev in branak krščanske civilizacije, od koder diržiramo svojo mornarico in letalstvo, čakamo neizogibne rešitve. Mogoče nočijo, mogoče prihodnji teden, mogoče pa tudi nikdar se bo pričel napad na nas. Moramo pokazati enako sposobnost, da sprejememo udarec takoj ali pa, kar je huje, da nanj dolgo čakamo. Naj si bo kakorkoli! Ne bomo klonili in če bomo tudi kdaj mi izkazovali milost, nikdar zanjo ne bomo prosili.

Naši prijatelji preko Atlantika in v Evropi so se bali za nas, ko so videli, kako

je bilo toliko držav druga za drugo uničenih. Toda Nemčija doslej še ni zaletela na narod, ki bi se ji zoperstavil z vso trdnostjo svoje volje. Dosedaj so bile mogoče države uničene od notranjih intrig. Kdo bi mogel pojasniti, kaj se je zgodilo s Francijo, z njeno armado, narodom in njenimi voditelji? Toda tu na našem otoku stojimo trdni in odločni. Nemci so gotovo po načrtih uničevali svoje sosedje. Gotovo imajo tudi načrte, morda že več let, za uničenje Anglije. Končno je za nas čas, da smo ostali glavni in največji sovražnik Nemčije. Vsak načrt za napad na nas, ki je bil morda napravljen dva meseca prej, pa so morali Nemci med tem popolnoma spreminiti, ker smo sedaj v popolnoma novem položaju.

Pred dvema mesecema, pred enim mesecem so naše glavne sile, naše glavne armade stale v Franciji. Vse naše čete, municija in velik del letalstva so bili v Franciji. Sedaj pa imamo vse to doma. Nikdar v svetovni vojni ali v tej vojni nismo imeli armade, ki bi bila po opremi in številu enaka tisti, ki stoji nočjo na straži v Angliji. Imamo nočjo in in pol milijona vojakov pod orožjem. Vsak teden v juniju in juliju je videl napredovanje njihove organizacije, oborožitve in udarne sile. Nobena cena nam ni bila v ta namen prevelika. Za to vojsko pa stoji en milijon prostovoljcev ali kakor je bolje rečeno, domače garde. Vsi ti naši oficirji in vojaki imajo največje želje, da se spopadejo s sovražnikom, kjer koli se pojavi. Če sovražnik napade Anglijo, ne bo prišlo tu do prijetnega zloma, kakor se je to zgodilo drugod. Branili bomo vsako hišo, vsako vas, vsako mesto. London sam lahko v pouličnih borbah uniči veliko armado. Rašji bomo puštili, da se zruši London v razvaline in pepel, kakor da bi bili zasužnjeni. Potrebno je, da to dejstvo povem, ker je potrebno, da naš narod ve, kakšni so naši nameni.

Pretekli teden je prinesel velike uspehe za naše letalstvo. Prizadel smo sovražniku izgube v razmerju 5:1 pri njegovih napadih proti našim ladjam in obalom. Toda to so bili samo uvodni napadi, uvod za veliko letalsko bitko, ki je morda pred nami. Nimamo pa nobenega razloga, da bi bili nezadovoljni z dosedanjimi rezultati.

Naša mornarica z več nego tisoč ladjami je sposobna, da poseže v akcijo povoz, kjer so naše pozicije ogrožene, in da vzdržuje naše zveze z novim svetom, ki nam bo v nadaljnjem teku vojne podiljal vedno večjo pomoč. Ali ni značilno, da imamo po 10 mesecih vojne večje zaloge živil nego kdajkoli prej, da je naša mornarica, ki je pod našo zastavo, ne glede na ladje drugih prijateljskih držav, večja nego ob začetku vojne?

Zakaj vam vse to pripovedujem? Ne zato, da bi zmanjšali svoje napore. Nasprotno, podvojiti jih moramo. Pripraviti se moramo ne samo za poletje, temveč tudi za zimo, za leto 1941, pa tudi za leto 1942, ko bo vojna, kakor sem prepričan, spremenila svoj značaj in ne bomo več v defenzivi. Zaupam v elemente naše moči in naše vere. Za svojo dobro stvar lahko gremo skozi temno dolino, toda pri tem vidimo sonce za obzorjem. Imamo vlado vseh strank, vlado, ki zastopa vse razrede pod žezlom stare monarhije, s podporo svobodnega parlamenta in svobodnega tiska. Vse to pa veže ena vez, namreč: Vedno večja odločnost, da gremo s svojimi napori do skrajnosti. To je vez, ki nas veže. Samo na ta način lahko nacija ohrani svojo svobodo in samo tako lahko dosežemo oni cilj, ki nam je poverjen. Vse zavisi od življenjske sile angleške rase po vsem svetu. Napeti moramo vse sile do skrajnosti. Sedanja vojna ni vojna za interese dinstacij ali prisov, sedanja vojna je vojna narodov in načel.

Ob naši strani se bori mnogo moč, katerih ime ne bo nikdar znano. Sedanja vojna je vojna neznanih vojakov. Naj vsak stori svojo dolžnost in sovražnik bo premagan.

Odmev v Ameriki

Ottawa, 15. julija. s. (Reuter.) Sinočnji govor ministrskega predsednika Churchilla, ki ga je bilo v Kanadi odlično slišati, je napravil po vsej Severni Ameriki zelo velik vtis. Današnji kanadski listi poudarjajo, da je vili Churchill vsem postulaicem novega poguma.

V Zedinjenih državah je bil govor prav tako ugodno sprejet. Predsednik zunanje-političnega odbora reprezentančne zbornice Blum je izjavil, da vzbujajo govor upanje, da Anglija v sedanji vojni ne bo nikdar klonila.

Angleško brodogradbenstvo v Sredozemlju

Rim, 15. jul. s. (DNB.) O moči angleške vojske, mornarice in letalstva dajejo sedaj merodajni italijanski krogi nekaj podatkov. Virginio Gayda piše, da razpolaga Anglija v Sredozemlju s skupno 1250 vojaškimi le-

Anglija posreduje za mir med Japonsko in Kitajsko?

Želi se čimprej rešiti skrbi, da bi se mogla z vsemi silami posvetiti vojni v Evropi

Singapore, 15. jul. s. (Reuter.) Guverner malajskega polotoka je govoril sinoči po radiu. Izjavil je, da si Anglija prizadeva, da pride do sklenitve miru med Kitajsko in Japonsko. Stavljeno so bili že gotovi predlogi in Anglija hoče upoštevati prave želje kitajskega in japonskega naroda ter »morla vse, da se ne bi vojna nadaljevala, temveč bi bila čim prej končana. Guverner je izjavil, da bo v kratkem mogoče glede teh prizadevanj izvedeti konkretnije rezultate.

London, 15. julija. s. (Exchange Telegraph.) Na pristojnih mestih v Londonu poudarjajo, da angleško-japonska pogajanja glede prevoza orožja skozi Birno na Kitajsko še nikakor niso zaključena. Anglija tudi gotovo ne bo sprejela takih sklepov, ki bi prizadeli maršala Čangkačkaja, ali pa bi kršili pravice drugih držav. Vendar pa naglašajo v angleških diplomatskih krogih, da bo treba v prihodnjih mesecih storiti vse za ureditev angleško-japonskega spora. Pri tem je treba upoštevati ne-

tali. Giuseppe Ansaldo pa pravi, da šteje angleška kopna vojska v Egiptu in Palestini trenutno skupno 120.000 mož. To vojsko tvorijo Angleži, Novozelanci in Indijci.

Vojna mornarica v Sredozemlju je razdeljena v dve brodogradbeni, zapadno in vzhodno. Izmed teh ima vsako po enega nosilca letal, obe skupaj pa še 7 oklopnih, 10 težkih križark, mnogo rušilec, podmornic in drugih ladij. Ansaldo pravi, da je angleška vojna mornarica v vzhodnem Sredozemlju koncentrirana v Aleksandriji, Haifi in še nekje luči neke druge države. Imena te države Ansaldo noče imenovati, pravi pa, da bi bilo zanj boljše, če bi uporabljala svoje luke za lastne svrhe.

»Arc Royal« ni bil potopljen

London, 15. jul. s. (Reuter.) Uradno ponovno zanika vesti, da bi bil angleški nosilec letal »Arc Royal« potopljen ali težje poškodovan.

Ob tej priliki je bil sestavljen pregled nemških in italijanskih poročil o žrtvah angleške vojske mornarice v zadnjih 3 mesecih. Pregled kaže, da je bilo po teh poročilih potopljenih 20 angleških oklopnih, 8 nosilcev letal, 77 križark, 78 rušilec, 44 podmornic in več drugih ladij. Skupno z drugimi poročili iz prejšnjih mescev bi bila na ta način angleška vojna mornarica izgubila že 30 oklopnih, medtem ko jih je ob izbruhu vojne v rešnici imela skupno samo 15. Podatki o izgubljenih angleških križarkah pa navajajo 15 križark, več nego jih je Anglija v septembru imela. Prav tako bi na podlagi teh poročil Anglija razpolagala sedaj samo še s skupno 14 podmornicami.

Potopljen angleški rušilec »Escort«

London, 15. jul. s. (Reuter.) Angleška admiraliteta javlja, da je bil v zapadnem Sredozemlju potopljen angleški rušilec »Escort« (1400 ton). Zadet je bil od torpeda sovražne podmornice. Druga angleška vojna ladja je sicer skušala odvlči torpedirani rušilec v luko, vendar se je rušilec na poti potopil. Dva člana posadke sta pri tem izgubila življenje.

Anglija je doslej v teku vojne izgubila skupno 22 rušilec, ter razpolaga sedaj s 163 rušilci, ne glede na one, ki so bili v teku vojne na novo zgrajeni, in tudi brez rušilec zaveznških mornaric, ki so sedaj v angleških lukah.

Turčija in Rusija

Med Moskvo in Ankaro ni nobenih nasprotij

Carigrad, 15. julija. e. V teh dneh, ko je pozornost vsega sveta obrnjena tudi na odnose med Sovjetsko Rusijo in Turčijo, se v Turčiji na vse načine prizadevajo, da se izkaže prijateljsko med Turčijo in Rusijo. Vsi listi obirnjo razpravljajo o odnosih med obema državama. »Tan« piše, da more samo vprašanje morskih očin pokvari rusko-turške odnose. Nadalje obravnava časopis politiko Sovjetske Rusije v črnom morju do pričetka sedanje vojne. Rusija se je skušala zavarovati proti imperialističnim težnjam, ker je vedela, da je Anglija ščuvala Nemčijo proti Rusiji in si je Anglija hotela priboriti tudi monopol v morskih očinah, ki vodijo v Črno morje, je je v Dardanelah. Po sedanjem razvoju v Evropi je Sovjetska Rusija lahko prepričana, da je nevarnost napada kapitalističnih držav močno zmanjšana in more zaradi tega gledati vprašanje morskih očin v drugi luči. Sedaj je na dani, da interesi Turčije niso v nasprotju z interesi Sovjetske Rusije.

Carigrad, 15. julija. AA. (DNB) Predsednik turške republike Ismet Ineni je prisel v združilišče Jalovo pri Carigradu, kjer bo ostal več dni na odhodu. Iz Ankare so odšli tudi številni poslanci, ki so parlament dobili 12 dnevnih potnic. Do novembra se bo parlament sestajal vsakih 14 dni.

Letalske bitke nad Kanalom

Nemški napadi na angleške konvoje — Prva radijska reportaža o letalski bitki

London, 15. jul. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja, da so ponoči nemška letala metala bombe na izolirane točke južnozahodne in južozapadne Anglije. Resna škoda ni bila povzročena in po dosedanjih podatkih je bila pri napadih samo ena oseba lažje ranjena.

Berlin, 15. jul. s. (DNB). Včeraj je prišlo nad Kanalom do več letalskih bitk, v teku katerih je bilo sestreljenih 10 angleških lovskih letal in samo eno nemško. V glavni bitki je 19 nemških lovcev sestrelilo 6 angleških Hurricaneov izmed 45. V drugi bitki med 10 nemškimi lovci in 18 angleškimi Spitfirei sta bili izgubljeni 2 angleški letali. Nemci pa so izgubili eno svoje letalo. V tretji bitki sta bila sestreljena 2 Spitfirea. V vseh dosedanjih bojih so sicer angleška letala pokazala izredno hitrost in izvrstno oborožitev. Nemci pa razpolagajo z boljimi piloti, kar jim je ob vsaki priliki zasiguralo premoč.

London, 15. jul. s. (Reuter). Včeraj popoldne je prišlo nad Kanalom do nove letalske bitke. Obe strani sta se spopadli z dvema letalskima eskadrilama. Obe strani sta se spopadli z dvema letalskima eskadrilama. Obe strani sta se spopadli z dvema letalskima eskadrilama.

London, 15. jul. s. (Reuter). Včeraj popoldne je prišlo nad Kanalom do nove letalske bitke. Obe strani sta se spopadli z dvema letalskima eskadrilama. Obe strani sta se spopadli z dvema letalskima eskadrilama.

Angleži bombardirajo Nemčijo, Nemci pa južno Anglijo

Obsežne letalske akcije z obeh strani

London, 15. jul. s. (Reuter). Preteklo noč so bila nemška letala zopet nad Anglijo, in sicer zlasti nad južnozahodno in južozapadno obalo. Tu so se dvignila tudi angleška letalska letala ter so nemška letala pregnala. Nemški bombniki so vržili več bomb, ki pa so povzročile le malo škode.

London, 15. jul. s. (Reuter). Angleška letala so izvedla v noči od sobote na nedeljo in včeraj jutraj doslej najobsežnejše napade na vojaške objekte v Nemčiji, na Nizozemskem in v Belgiji. Med drugim so veljali napadi otoku Rügen ter letališčema na Borkumu ter Norderneyu. Najmočnejši pa je bil napad na Bremen. Bombardirana je bila predvsem ladjevnišnica in tvornica letal. Povzročeni so bili požari v dokih in zadete so bile tudi železniške pravice. Napad na Bremen je trajal eno uro.

Diplomatska bitka za Ameriko

Pred sestankom panameriške konference — Nemško opozorilo — Angleški načrti

Washington, 15. jul. s. (Reuter). Kakor poročajo iz Kostarike, je sedaj nemška vlada poslala tudi kostariški vladi noto, v kateri jo opozarja, da naj na havanski panameriški konferenci ne zavzema protinemškega stališča. Obenem pa postavlja Nemčija zahtevo po ureditvi predloženega nemškega posojila Kostariki. Slične note sta pred dnevi prejeli tudi vladi Nikaragve in Guatemale.

Buenos Aires, 15. jul. e. (Europa Press). Listi v južnoameriških republikah objavljajo vesti o prizadevanju Anglije, da bi se ustanovil poseben kartel za nakupovanje vsega izvoznega blaga v Ameriki, s čimer bi se onemogočilo oskrbovanje Nemčije in Italije s surovinami iz teh držav. Lord Lothien se je dolgo pogajal z državljinimi čimtelji glede tega vprašanja in je že predložil konkreten načrt za izvedbo tega novega sistema blokade proti Nemčiji in Italiji. Ta načrt naj bi bil predložen na panameriški konferenci. Del južnoameri-

Preusmeritev rumunskega narodnega gospodarstva

Min. predsednik Giurgu o novi agrarni politiki Rumunije

Bukarešta, 15. julija, p. Ministrski predsednik Giurgu je imel smoti po radiu govor rumunskim kmetom, ki predstavljajo 80 odstotkov rumunskega prebivalstva. Govoril je o novih rumunskih političnih nalogah. Glavni nalogi sta obramba rumunskih mej in razvoj rumunskega kmetijstva. V bodoči organizaciji evropskega gospodarstva, je dejal, cene kmetijskih proizvodov ne bodo več odvisne od mednarodne spekulacije, temveč bodo njihovo stalnost določali drugi faktorji. Rumunskim kmetom bo tako zagotovljen večji dohodek kakor doslej, potrebno pa bo, da dvignejo proizvodnjo. V bodoče bo treba na vsakem oralu pridobiti 100 ali 200 kg žita več kakor doslej. Vlada bo preskrbela kmetom poljedelske stroje, ki jih bodo odplačevali v majhnih obrokih, zahtevala pa bo od njih popolno zaupanje in delovno disciplino.

Bukarešta, 15. julija, s. (Stefani.) List »Timpu« piše o mednarodnem položaju in poudarja, da bo odslej vladal na Podunavju mir. Madžarska in Rumunija sta demobilizirali večji del vpolklicanih rezervistov, ki bodo lahko opravili doma potrebna poljska dela. Demobilizacija je važen znak, ki

kako je najprej skupina 7 Junkersov napadla ladje, ki jih je bilo približno 10 v konvoju. Protiletalski topovi ob obali in na ladjah so stopili v akcijo. Napad je trajal samo nekaj minut. Takoj nato je sledil nov napad 10 Junkersov. Tedaj so posegla v borbo tudi angleška letalska letala. En nemški bombnik je bil zadet in pilot se je spustil s padalom. Nobena ladja v konvoju ni bila zadeta od bomb. Angleška letalska letala so končno prisilila nemške bombnike, da so se umaknili k francoski obali. Nato pa je sledila nova bitka med angleškimi lovci in nemškimi lovskimi letali, ki so šteli svoje bombnike. Ta bitka se je razvila v višini 700 do 1000 m.

Napadi na Gibraltar in Malto

London, 15. jul. s. (Reuter). Včeraj so sovražni bombniki trikrat bombardirali Gibraltar. Protiletalsko topništvo v trdnjavi in na ladjah pred lukjo je stopilo v akcijo.

Tudi Malta je imela včeraj tri bombne napade. Vrženih je bilo več zažigalnih bomb, ki pa niso povzročile škode. Sovražna letala so bila kmalu pregnana.

Anglija zahteva protektorat na Martiniquen

Washington, 15. julija, e. (United Press.) V tujkajšnjih političnih krogih so mnenja, da je na Martiniquen velika količina francoskega zlata in da je Anglija zaradi tega otok blokiral. Zaradi tega so angleške oblasti, kakor poročajo iz Trinidada, predložile francoskim oblastem na Martiniquen, naj dopuste, da pride Martinique pod angleški protektorat. V pristanišču Martiniquea so samo ena francoska križarka, en nosilec letal, ena šolska ladja in en minolovec, torej samo neznamen del francoskega brodogoja.

Druge skupine bombnikov so napadle letalsko tovarno v Daixhausenu, kjer je bilo vrženih 6 bomb, od katerih jih je 5 zadelo, dalje kemično tovarno v Monhelmu, drugo v Leverkusenju, bencinsko rafinerijo v Hamburgu, železniške pravice v Soestu in tako dalje. Napadenih je bilo tudi 14 letališč v Nemčiji in Nizozemskem. Na Borkumu je bila vržena vrsta visoko eksplozivnih in zažigalnih bomb, ki so zadele zgradbe na letališču.

Pri Brüggju in St. Pierreu v Belgiji so bile napadene tovorne ladje v kanalih. Vrženih je bilo več zažigalnih bomb, ki so povzročile tudi požare ob obalah kanalov. Ameriški bombnik Lockheed-Hudson je bombardiral pristanišče v Harlingenu na Nizozemskem. Zadetih je bilo več skladišč in pomol.

V vseh teh poletov se nista vrnili dve angleški letali.

Gospodarska pogajanja z Nemčijo

Berlin, 15. julija, e. V Berlinu je doslej južnoevropska gospodarska delegacija, ki so jo na kolidorju sprejeli službeni predstavniki nemške vlade. Našo delegacijo vodi dr. Pijla in dr. Belin. Delegacija bo ostala v Berlinu več dni in se bo posvetila o raznih gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Podrobnosti o poteku pogajanj bodo objavljene šele po končani konferenci. V berlinskih gospodarskih in političnih krogih pripisujejo sestanku velik pomen.

Delna demobilizacija v Grčiji

Atene, 15. julija, e. (Stefani.) Radio je objavil, da bodo obvezniki letnika 1939, ki so bili vpolklicani za osem mesecev, odpušteni domov 21. t. m. Letnik rezervistov 1933 bo vpolklican na orožne vaje 22. julija, letnik 1934 pa bo odpuščen domov 26. julija.

Vojaška imenovanja v Španiji

Madrid, 15. julija, AA. (DNB) Ministrski svet je imenoval generala Munosa Grande za vojnega guvernerja gibraltarske okolice in istočasno za poveljnika 22. divizije. General Bautista Saces je postavljen za državnega podtajnika v vojnem ministrstvu. Razen tega je ministrski svet

Kranjske občinske zadeve

Prevola končno prodana — Odbritev računskega zaključka mestne hranilnice — Gradnja kopališča se nadaljuje

Kranj, 13. julija
Snoči je bila po proračunski seji prva seja občinskega odbora v tem letu. Zupan je poročal med drugim o stanju blaginje in zadnjih treh mesecih, kakor tudi, da je banska uprava odobrila proračun občine s črtnjem prejšnja 100.000 din. ki je bil spregledan pri sestavi proračuna. Ravnotežje in proračunu je bilo doseženo s črtnjem nekaterih postavk. Anuiteta za Prevalo je bila črtana predvsem zato, ker bo Prevala prodana in je akcija župana in o. o. Focka v Beogradu uspešna. Banska uprava je črtala tudi obč. takse na kolese. Davčnih olajšav hišni posestniki v priključenih vaseh še vedno ne bodo deležni, ker uživa to prednost predvsem mesto, ki mu je priznana pravica klimatskega kraja. Občina bo sicer še nadalje poskušala doseči, da bi tudi okolica prišla do istih pravic, saj je mesto sedaj skoro že povsem povezano s svojimi okoliškimi vasi, vendar pa bodo v tem primeru tudi kmetijski posestniki morali plačevati zgradarino.

Nadalje je župan poročal o organiziranju zaščite pred letalskimi napadi, o gradnji potrebnih zaklonišč, o organiziranju sanitetnih posadk in tečajih, ki so v vsakem pogledu uspešni, za kar imata največ zaslug zdravnika dr. Novoselci in dr. De Gleria. Mesto razpolaga danes z osebimi, ki je dobro izveščeno v sanitetni službi. Istočasno posveča tudi gasilska četa špeciialnim vaim vso pozornost in je odlično pripravljena za vsako posredovanje v primeru letalskih napadov. Vse te priprave seveda ne kažejo na skorajšnje napade, temveč le pravočasno skrb za bodočnost. V ta namen služi tudi pripravljane načrta za evakuacijo prebivalstva oziroma prvenstveno mladine. Občina je stoorila v stike tudi z merodajnimi krogi za nabavo rezervne hrane, za katero je bil zbran iz raznih fondov potrebn denar.

Kar se tiče modernizacije cest skozi mesto, je podjetje zagotovilo, da bodo sedaj dela hitreje napredovala in bodo do jeseni v vsakem primeru končana. Ker je poštna direkcija že odobrila nabavo in napeljevanje telefonskih kablov skozi mesto, se bodo ob enem pričela tudi dela za ureditev tla, v posameznih delih mesta.

Zahrbtn umor na Jesenicah

Umorjen je bil tovarniški predelavec Tone Pintar

Jesenice, 15. julija
Prebivalce našega mesta je zelo razburila vest o zahrbtnem umoru splošno znane in priljubljene tovarniškega predelavca Tonea Pintarja, uslužbenega pri KID na Javerniku. Zločin je bil storjen včeraj ponoči okrog dveh, ko se je Pintar vračal domov. Njegova tragična smrt je vzbudila tem večje presenečenje, ker pokojni ni imel nobenih sovražnikov. Pintar se je vračal ponoči domov z družbo in pri Kašti KID je stopil za hip v stran. Tako je ostal sam. Ta čas je prihital za njim neznanec in mu zasadil nož v levo stran prsnega koša. Pintar se je na mestu zgrudil. Prepeljali so ga v bolnico Bratov-

Smrtna nesreča in nenadna smrt

Ljubljana, 15. julija.
Služkinja Jožeta Jerele, uslužbena pri gostilničarju Ivanu Useniku na Dolenski cesti 23, je prihitala včeraj jutraj ob 5.30 na stražnico povedat, da je pravkar našla v šupi mrtvega neznanca. S stražnico so obvestili policijsko upravo in je v Usenikovo šupo kmalu prispela policijska komisija, v kateri sta bila zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Ivan Podobnik. Mrtvec je bil 68letni izdelovalec suhe robe Peter P o z a r, doma iz Zimarij pri Sodražici. Požar je prišel še s večer v Usenikovo gostilno, kjer je s tovarišem Jožetom Matkom popil liter vina. Matko je potem odšel domov na Ižansko cesto. Požar je po 22. zlezel po lestvi na šupo in legel v seno. Ponoči se je dvignil in hotel iti na stran, pa je v temi izgubil orientacijo in padel zviška skozi odprtino več metrov globoko na tla. Priletel je s glavo naprej in mu je počila lobanja. Požar je bil najbrž pri priči mrtvec. Truplo so po komisijskem ogledu prepeljali v mrtvašnico na Zale.

Pijan šofer zakrivil nesrečo

Celje, 15. julija
V nedeljo ob 18.45 je odšel redni poštni avtobus s 15 potniki iz Logarske doline proti Šmartnu ob Paki k večernemu vlačju. Šofer avtobusa Friderik Kramberger, ki je bil močno vinjen, je že med vožnjo iz Logarske doline vozil zelo neovredno in nesigurno ter se je dvakrat zadela v mošeno ograjo. Na srečo pa tedaj ni bilo nesreče.

Ko je Kramberger privozil ob 19.30 do Ropove gostilne pred Lučami, kjer se čep od Savinje stranska struga na levo stran ceste, je šofer izgubil oblast nad volanom. Hotel je kreniti z avtobusom na desno, a bilo je že prepozno. Avtobus je zdrknil v stransko strugo. Vođa, ki je na tem mestu skočil s avtobusa, je vdrva v n'ranost avtobusa, ki je precej razbit običaj pre-

imenoval generala Barona za poveljnika 9. armadnega zbora, generala Pereta za vojnega guvernerja Valencije, generala Fuentes-a za vojnega guvernerja Kanarskih otokov, generala Ralasa za vojnega guvernerja Malore, generala Rodriguesa za generalnega ravnatelja utrb, generala Aranda za šefa višje vojne akademije in generala Saradora za poveljnika oboroženih sil na Kanarskih otokih. Ministrski svet je imenoval tudi 19 polkovnikov za generale. Isti dan je istočasno odločil, da se v vojski ustanovi posebna vojaška duhovščina. Istočasno je bilo sklenjeno, da se ustanovi nacionalni inštitut za zemljepisje in kartografijo. Uveljavljen je vojni kodeks od 14. aprila 1941.

Demobilizacija holandske vojske

London, 15. jul. s. (Reuter). Nemška radijska postaja v Bremeu javlja, da je sedaj demobilizacija holandske vojske končana ter da bodo oni vojniki, ki ne bodo dobili službe, z današnjim dnem prireditveni k neke vrste prisilni delovni službi.

Nov francoski minister

Vichy, 15. julija, AA. Stefani: Maršal Petain je izpolnil svojo, vlado s tem, da je imenoval Renea Belina za ministra industrijske proizvodnje.

Borzna poročila

Curih, 15. julija, Beograd 10.—, Pariz —, London 16.25, New York 441.—, Milan 22.30, Madrid 40.—, Berlin 176.375, Buenos-Aires 94.75.

vrnjen v strugi. Priletki so takoj domačini, katerim se je posrečilo rešiti vse potnike, ki so bili samo lažje ranjeni. Nekateri potniki so se z osebnim avtomobilom takoj odpeljali naprej v Šmartno ob Paki. Poštni avtobus so danes izveкли iz struge.

Bolezniica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 15. julija: Henrik, Vladimir.

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Zaprt.
Kino Sloga: Orlovke roka.
Kino Union: Senina osveta.
Kino Aliska: Sergij Panin.
Kino Moste: Poročnik indijske brigade in Tajništva ulica.

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Vlak mu je odrezal noge

Celje, 15. julija
V soboto ob 14. uri je stal 60letni posestnik Avgust Lovrenčič iz Tekačevega, oče pokojnega hotelskega vratarja Avgusta Tekavčiča iz Celja, na železniški progi v Rogoški Slatini in je štel denar. Tedaj je privozil vlak, katerega Lovrenčič ni slišal in opazil, zaradi tega se je pripetil strašna nesreča. Vlak je pregazil Lovrenčiča in mu odrezal obe nogi pod kolonom. Ponesrečenca so odpeljali v celjsko bolnico, kjer je v soboto ob 23.30 izdihnil. Lovrenčičevo truplo so prepeljali danes iz Celja v Tekačevo.

Vojaška služba in članske pravice pri OUZD

Na prošnjo OUZD v Ljubljani objavljamo:
Zakon o zavarovanju delavcev določa, da v času orožnih vaj delavčevu članstvo pri OUZD ne preneha in da se zavarovalni prispevki za ta čas ne plačajo. Razen tega določa, da se čas vojaške službe zavarovancu vračunava v pokojninska leta, čim je bilo zanj vplačanih vsaj 50 tednov pokojninskih prispevkov. Da more OUZD zaradi teh določb po eni strani pravilno predpisati zavarovalne prispevke, odnosno jih za čas delavčeve orožne vaje odpisati, po drugi strani pa delavčevu vojaško službovanje upoštevati v pokojninsko dobo, je potrebno, da delodajalci in delavci v vojaških listinah ali ob občine overovljenim prepisom ali izpisom prijavijo OUZD, od katerega dne in do katerega dne je član služil orožne vaje ali vojaško službo vobče. Podrobna navodila za to je OUZD objavil v svojem listu »Delavsko zavarovanje« št. 7, ki ga morejo zainteresirani dobiti brezplačno pri poslovalnicah Okrožnega urada.

Prijavljanje delavskih zasluzkov pri OUZD v primeru skrčenja obrata

Za pisarne OUZD smo prejeli:
Zaradi pomanjkanja surovin so nekateri obrati skrčili svoje obratovanje za enega ali več dni v tednu tako, da so se povprečni zasluzki delavcev na ta način znižali. Ker delovno razmerje zaradi kratkodobnih prekinitev ne preneha, delodajalci ne morejo tako zaposlenih delavcev za vsak delovni dan posebej prijavljati in odjavljati, marveč je treba njih zmanjšani zasluzek prijavljati OUZD s »prijavnici« o spremembi zaradi uvrstitve v nižji mezdni razred. To velja za vse delavce, ki so plačani na akord ali od ure. »Prijavnice« o spremembi naj predlagajo delodajalci mesečno do vsakega 8. dne v mesecu na temelju povprečnega zasluzka delavčevega iz preteklega mesca. Tako je delodajalcem olajšano prijavljanje delavcem pa so objavovane njihove pravice. Navodila za prijavljanje povprečnih mesečnih zasluzkov so objavljene v 4. številki lista »Delavsko zavarovanje«, ki ga izdaja OUZD v Ljubljani.

Pokojninsko zavarovanje trg. pomočnikov

Od 1. julija so trgovinski pomočniki in pomočnice zavarovani za onemoglost, starost in smrt pri Pokojninskem zavodu za namencevce v Ljubljani. Zadevno prijavo so dolžni delodajalci predložiti temu zavodu v roku 14 dni. Da se izognejo naknadnemu odpisu prispevkov za to zavarovanje in nepotrebnemu pojasnjevanju, naj delodajalci, ki imajo trgovinske pomočnike prijavljene v zavarovanje pri OUZD v Ljubljani, sporoče temu uradu z dopisnico, da so svojega pomočnika prijavili v zavarovanje pri Pokojninskem zavodu. Okrožni urad bo mogel prenehati z nadaljnjim predpisovanjem prispevkov za onemoglost, starost in smrt le tistim delodajalcem, ki bodo zadevno obvestilo poslali uradu še v mesecu juliju t. l., sicer pa le na podlagi odtoka, ki ga bo pozneje izdal Pokojninski zavod. Vsem delodajalcem, ki bodo sami javili prenos zavarovanja, bo urad že od 1. julija 1940 dalje predpisoval samo še prispevke za bolezensko in nezgodno zavarovanje, drugim pa z mesecem, ko bo uradu dostavljeno obvestilo Pokojninskega zavoda, da je zavarovanje izvršil.

Šolstvo

Enoletni trgovski tečaj mestne občine ljubljanske. Redno upisovanje bo 9. septembra, vendar se učenje lahko prijavilo pisмено v teku počitnic. Ker je število učenk omejeno, bodo imele le-te pri sprejemu prednost. Prijave je nasloviti na ravnateljstvo tečaja, mestni licej, Srebetsova cesta 23. Opozarjamo, da se sprejetje izključno učenk z malo maturo ali završnim izpitom.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ORLAKOVE ROKE
 Po noveli Maurice Renarda.
 Film močne impresije, neobičajne vsebine in skrajno razburjivih dogodkov...
 Predstave danes ob 16, 19, in 21. uri.

Zenina osveta
 Danes zadnjokrat francoska komedija z Viviane Romance v gl. vlogi
 KINO UNION — tel. 22-21.
 Predstave ob 16, 19, in 21. uri

DNEVNE VESTI

— **Proslava francoskega narodnega praznika** v Beogradu. Včeraj dopoldne so bile na francoskem vojskem pokopališču v Beogradu v proslavo francoskega narodnega praznika, proglašena za dan žalovanja, prirejane maše za dušne za francoske vojaške padle na bojiščih. Službe božje sta opravila v Beogradu živeča francoska duhovnika Trivat in Jean. Frisostvovali so jim francoski poslaniki na našem dvoru Brugere s soprogom, odpravnik poslov francoskega poslanstva svetnik Coche, svetnik francoskega poslanstva Deon, francoski vojaški ataše general Marillon in vse osebe francoskega poslanstva.

— **Udeležba naše države na mednarodnih sejmih.** Trgovinski muzej ministrstva za trgovino in industrijo objavlja, da se bo naša država udeležila jeseni naslednjih mednarodnih sejmikov prireditelj: v Smirni od 20. avgusta do 20. septembra, na Dunaju od 1. septembra do 7. septembra in v Solunu od 15. septembra do 6. oktobra. Vse podrobne informacije glede udeležbe daje Trgovinski muzej. Tvrdeči, ki se želijo udeležiti navedenih sejmov z vzorci blaga, na prijavitjo to muzeju (Beograd, Miloša Vel. 29) najkasneje do 20. t. m.

— **Pred konferenco gospodarskih strokovnjakov držav Balkanske zveze.** Te dni bo sklicana konferenca gospodarskih strokovnjakov Balkanske zveze v Carigradu. Naloga konference je, da prouči vprašanje izmenjave blaga, predvsem sirovin, med članicami Balkanske zveze, kakor je bilo sklenjeno na zadnjem sestanku delegatov Balkanske zveze v Beogradu.

— **Gospodarska pogajanja s Švicco odložena.** Te dni bi morala biti sklicana pogajanja naših in švicarskih trgovinskih delegatov v Bernu. Ker je pa naša trgovinska delegacija odpotovala v Berlin, so gospodarska pogajanja s Švicco začasno odložena. Verjetno je, da bodo sklicana ob koncu tega meseca.

— **Ustanovitev industrije umetnega prediva.** Nekateri slovenski in hrvatski industrijci proučujejo vprašanje ustanovitve tovarna umetnega prediva, kakršne že delj časa obratujejo v Italiji in Nemčiji. Nekateri naše tekstilne tovarne že delajo v ta namen poizkuse, predvsem za izdelovanje umetne svile. Na leto izdamo okrog 200 milijonov din za uvoz umetnih vlaken; industrijci se sklicujejo na to, češ da smejo upravičeno pričakovati podpore za ustanovitev domačih tovarn. Upanje je, da bodo tekstilna podjetja kmalu začela ustanovljati nove, odnosno preurejati stare tovarne.

— **Zagreb dobi vinski muzej.** Hrvatski vinogradniki in sadjarji so pokrenili akcijo za ustanovitev Prvega hrvatskega vinskega muzeja v Zagrebu, ki so že začeli zbirati predmete zanj. V muzej pridejo vsi zgodovinsko važni predmeti, nanašajoči se na vinogradništvo in sadjarstvo. Na ozemlju banovine Hrvatske se goji vinska trta že 2000 let.

— **Jadranski Institut v Zagrebu.** Zagrebška Jadranska straža je ustanovila posebno sekcijo, ki bo pripravila vse potrebno za ustanovitev velikega Jadranskega instituta, s sedežem v Zagrebu. Institut bo imel dva oddelka geografsko-prirodoslovnih in gospodarskih.

— **Uredba o organizaciji prodaje bombaza.** Osnutek uredbe o organizaciji uvoza in prodaje bombaza je že izdelan. Na podlagi te uredbe bo ustanovljena centrala za uvoz in prodajo bombaza in bombaznega prediva. Centrala bo regulirala vso trgovino z bombazom in bombazno predivo ter ga prodajala domačim kupcem. Glede zaščitne trgovine predvideva uredba možnost, da lahko zasebniki s pomočjo svojih posebnih zvez z inozemstvom kupujejo in uvažajo bombaz. Toda od celokupne uvožene količine bodo morali odstopiti centrali bombaza po lastni eni.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo pretežno jasno in toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Dubrovniku in Splitu 28, v Kumboru 27, v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu 22. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764, temperatura je znašala 13.

— **Smrtna nesreča.** Na letno hčerko soboslikarskega pomočnika Jelko Tomasičino iz Mlake pri Ribnici je včeraj popoldne padla z voza gramozna truga in jo pokopala pod seboj. Nesrečno deklečeto so takoj prepeljali v avtom v ljubljansko bolnico, kjer pa je davi umrla.

— **Nad življenjem je obupala.** Včeraj ponoči se je zasturila v Zagrebu 24 let stara hišnica Marija Dreta. Opejajali so jo v bolnico, kjer so ji izprali želodec, tako da njeno življenje ni več v nevarnosti. Kaj jo je poginilo v obup ni znano.

— **Ponarejevalska afera v Zagrebu** se širi. Zagrebška policija z vso vneto raziskuje ponarejevalsko afero in na dan prihajajo vedno nove podrobnosti. Vse niti se pletó okrog enega najpremetnejših zločincev Juliusa Brunnerja-Langerja, ki se je izdajal tudi za Welsa, Popovića in Novaka, tako da policija še ne ve, kako se prav za prav kaže. Arretiran je že pet v ponarejevalsko afero zapletenih krivcev. Razen tega pa tudi neka Zoltja Tippel, ki je baje v zvezi z bratom Langer.

— **Svojevreden rekord.** Zagrebška policija je prejela oni dan zasebne nameščenca Antona Kremenčiča s Krka, ki ima na vesti okrog 30 tatvin pisalnih in računskih strojev. Njihovim lastnikom povzročena škoda znaša okrog 150.000 din. Mož se je predstavil kot snažilec pisalnih in računskih strojev in tako so mu bile tatvine olajšane. Kradel je komaj pol leta. En ukradeni pisalni stroj je prodal nekemu trgovcu v Ljubljani za 1.800 din.

— **Nad 38 let je predsedil v jeti.** Okrožno sodišče v Požegi je obsodilo na 7 let robije Simo Novakovića. Mož je star 55 let, pa je predsedil že nad 38 let v jeti. Zdej je bil obsojen še na 7 let, ker je ukradel nekemu kmetu konje z vozom.

— **Nov grob.** Včeraj je umrla v Ljubljani ga. Pavla Plehan, roj. Lesar, vdova po nadspredniku in hišna posestnica. Pokopnica je bil nad vse blaga žena, ki je živela samo svoji družini. Pogreb bo jutri ob 15. iz hiše žalosti, Zolotarjeva ulica 4, na pokopališču k Sv. Križu. — Pokopnici bliž spomin, zalujočim naše iskreno sozlagaje!

— **Jadrnica se je potopila.** Pri ritcu Pelegrinu blizu Hvara se je potopila jadrnica, last Dinka Franetovića iz Hvara. Plula je iz Hvara proti Splitu, kjer so jo hoteli natovoriti, pa jo je zajela močna burja, ki ji je zlomila jadra in jo vrgla na pečine. Nesreča se je pripetila v petek popoldne.

— **Nesreče.** Dveletni posestnikov sinček Ladislav Jerič iz Mirne na Dolenskem je padel v živ pepel in se hudo opeknel po obrazu in po životu. — Posestnikova žena Tereza Resnik iz Uršnih set je padla z lestve in se pobila na glavi. — Kolporterka Ana Radoš iz Ljubljane je padla s kolesa in se občutno poškodovala na glavi. — V bolnico je moral tudi 17 letni hlapec Jože Hribar iz St. Vidu, ki se je pri delu poškodoval na glavi.

Iz Ljubljane

— **Proslava francoskega narodnega praznika v Ljubljani.** Generalni konzul Francije, g. Remérand, je povodom praznika 14. julija v spremstvu g. Lacroixa, ravnatelja franc. instituta v Ljubljani, položil v nedeljo ob 10. uri venec pred spomenik neznanega vojaškega Napoleoneve armade. Tež slovesnosti so prisostvovali g. Sušnik, načelnik prosvetnega oddelka banke uprave, kot zastopnik bana, g. general Janež zastopajoč komandanta dravske divizije z delegacijo oficirjev garnizije in g. direktor Jančigaj za g. župana ljubljanskega. Skupina iz krogov franc. instituta in društva prijateljev Francije je bila ob tej priliki zbrana okrog spomenika.

— **J. V obupu je bila octovo kislino.** Včeraj so bili reševalci poklicani v šiško, kjer so naložili na avto in odpeljali v bolnico 28letno tovarniško delavko Ivanka Š. Nesrečnica je v obupu izpila večjo količino octove kisline. V bolnico so ji izprali želodec in je že izven nevarnosti.

— **Zaradi snajenja prostorov** mestni kulturni odsek, knjižnica in arhiv v Turjaški palači za stranke jutri ne bodo plovili.

— **J. Tatvine.** S podstrešja v Kottnikovi ulici 19 sta bili ukradeni Neži Kocjančičevi dve posteljni odeji svetlordeče barve, vredni 600 din. — V stanovanju Janka Lipnika na Sv. Petra cesti 79 je vdrl s ponarejenim ključem tat in ukradel 2500 din. — Iz avtomobila v Beethovnovi ulici je nekdo ukradel Emeriku Zelinko 1500 din vredno rjavo suknjo. — Iz avtomobila v Beethovnovi ulici je najbrže leti tat ukradel Michaelu Kajfežu moški plašč iz balonske svile ter novo uro budiko. Kajfeža je tat oškodoval za 600 din. — Na Štepanjski cesti 2 je nekdo ukradel Antoniji Komatarjevi dvokolesni ročni voziček, vreden 800 din. — Antonu Cerinu v Štepanji vasi pa je tat odnesel nekaj obleke, posteljno odejo, dežnik in nekaj fižola v skupni vrednosti 400 din.

— **J. Ukradena kolesa.** Trgovcu Francu Khamu je nekdo ukradel izpred trgovine na Kongresnem trgu 1000 din vredno črno pleskano kolo neznane znamke. — Karlu Kruševcu je tat odpeljal 700 din vredno kolo znamke »Atlas« z dvorišča splošne bolnice.

— **J. Josip Glaviču** je bilo ukradeno 500 din vredno kolo znamke »Columbia« izpred gostilne »Pri levcu na Gosposvetški cesti. — Z dvorišča banke Slavije je bilo ukradeno 1000 din vredno kolo znamke »Sport« Antonu Porenti. — Izpred iste palače pa je bilo odpeljano 1800 din vredno kolo znamke »AGE«, last Stavbne družbe.

Iz Celja

— **Trboveljski slavček** je priredil v nedeljo dopoldne pod vodstvom pevovodje g. Avgusta Suligoja na dvorišču vojašnice kralja Petra koncert za vojaštvo celjske garnizije. Koncertu so prisostvovali vojaški s oficirskim zborom, predstavniki oblastev, uradov, šol, korporacij in društev ter nad 1000 poslušalcev iz Celja, okolice in drugih krajev. Po petju državne himne se je mladinski pevski zbor poklonil pred spomenikom na Koroskem padlim junakom 39. pp. Po lepem nagovoru Danice Gračnerjeve je deček položil venec z državnimi trobojnici pred spomenik. Sedišč je koncert slovenskih umetnikov in narodnih pesmi ter čeških in slovaških plesov. Koncert je dosegel izreden umetniški uspeh. Mladi pevci in pevke ter pevovodja so bili deležni navdušenih ovacij. Pri koncertu je sodelovala tudi vojaška godba 39. pp. pod vodstvom kapelnika g. Petra Fabijanovića, ki je bila tudi deležna iskrenega odobravanja. Ob zaključku je »Trboveljski slavček« ob spremljevanju vojaške godbe zapel himno »Hej Slovanci, Celje je častivo edinostno umetniško in patriotsko prireditelj, ki bo ostala vsem udeležencem v najlepšem spominu.

— **Na cesti je podlegel** Kapl. V soboto ob 20.30 so našli na cesti, ki vodi s Hriba sv. Jožefa na mestno pokopališče, truplo 50letnega slikarja Alojza Bezgovška iz Čreta pri Celju. Bezgovšek je bil na cesti podlegel srčni kapl. Truplo so prenesli v mrtvašnico na bližnje mestno pokopališče.

— **Sedem vionov v dveh nočeh.** V noči od petka na soboto so bili v Celju izvršeni štiri vionov osebno poskusni vionov. Neznani storilci so poskusili vioniti v trafiklo Ane Hasove pri mostu čez Voglajno v Klavniški ulici, v Kropičevo špicerjako trgovino v Razlagovi ulici in čevljariko delavnico Antona Zontiča v Gosposki ulici ter vioniti v frizerski salon Avgusta Tačka v Gosposki ulici in odnesti 50 din gotovina. V noči od sobota na nedeljo so

poskusili vioniti v trgovino Ivana Golmajerja na Mariborski cesti v Gaberju in v gostilno Josipa Lebitca na Sp. Hudičji, posretil pa se jim je vion v gostilno Ivana Svetela na Mariborski cesti v Gaberju, kjer so ukradli blaga in gotovine v vrednosti 1.150 din. Policija je storilcem na sledi. Irgleda, da se bo kmalu posređilo prijati drzne vionilce in jim onemogočiti nadaljnje zločine.

— **V celjski bolnici** je umrla sedemletna posestnikova hčerka Rozika Založnikova iz St. Janža pri Zibiki.

— **Lastnike orožnih listov** in posestnih dovoljenj za orožje opozarja predstojništvo mestne policije, da morajo plačati banovinsko takso na orožje najpozneje do konca septembra. Da ne bi stranke proti koncu meseca septembra čakale zaradi večjega naloga, naj takso za sedaj poravnajo. Tako je treba plačati pri predstojništvu mestne policije v sobi št. 37.

— **Prizidek za ambulaterij OUZD** in regulacija Samostanske ulice. Mestno pozavarstvo v Celju razlašla: Mestni svet celjski je na svoji seji dne 28. 6. 1940 v zvezi s prošnjo SUZOR-ja za gradbeno dovolilo za prizidek ambulaterija OUZD v Vodnikovi ulici sklenil dokončno glede regulacije podaljšanja Samostanske ulice med

Za kresijo in Vodnikovo ulico: 1. Sledno mestnega sveta z dne 21. 4. 1939 se razveljavlja. 2. Regulacija podaljšanja Samostanske ulice med Za kresijo in Vodnikovo ulico se določi v obliki 10 m široke odprtne zvezne ulice v trasi označeni v načrtu tehničnega oddelka z dne 18. 4. 1939, z dvo-nadstropno zasidavo, da s pridržkom, da se del podaljšane Samostanske ulice od ulice Za kresijo na do severne meje posestva Dolžan sme izvesti tudi z nadzidavo ulice v obliki pesaže, ako bi to bilo potrebno iz arhitektonskih ali kakih drugih urbanističnih razlogov. Proti temu sklepu so doudne pritožbe na kr. bansko uravro dravske banovine v Ljubljani, ki bi jih bilo vložiti pri mestnem pozavarstvu v 15 dneh. Rok za pritožbe prične teči 19. t. m. Pravico do pritožb imajo člani mestne občine, ki smatrajo, da sklep nasprotuje veljavni in zakoniti nalogom oblasti.

— **Sokolsko društvo Celje-matica** prosi bratska društva, ki so prečela zletne jubilejne znamenke, razklednice ali »Zgodovino Celjskega Sokola«, da račune plačajo. Z odlašanjem plačila društva sebi ne koristijo. Škodujejo na Sokolu Celju-matici, ki ne more krijeti svojih obveznosti. Zato se društvo ponovno priporoča vsem bratskim edincem za naklonjenost in razumevanje.

Strašno je toča opustošila okolico Štrigove

Po nji povzročena škoda sega v stotisoče — Uničeni so skoraj vsi poljski pridelki

Štrigova, 12. julija.
 Danes je bil lep sončen in vroč dan. Nekaj oblačkov je bilo na nebu že dopoldne, popoldne se je pa še bolj pooblačilo. Do tleh je bilo vroče, kakor so se oblaki vedno bolj kupičili in prinesli močan naliv s točo. Ob 15.30 se je pripodil od jugozapadne strani velik črno siv oblak. Med hudim nalivom se je vsula toča po Štrigovi in njeni neposredni okolici od Krpeca tja do Mure. Med nalivom je padala 20 minut gosta, kot lešniki, vmes pa tudi kot oreh delbela toča, ter težka do 25 gramov. V 20 minutah je toča z nad prst debelo plastjo pokrila zemljo. Na tleh je bilo kot pozimi vse belo, v jarkih pa na kupe toče. Še nad dve uri po nalivu je bilo polno točke na prisojnih straneh, čeravno jo je vroče sonce naglo pobiralo, na mestih, kjer je voda tekla od več strani, pa je bilo toče kakor bi je nasul iz koša.

Hud naliv s tako debelo točo, kakršne ljudje tu sploh še niso videli, je uničil skoraj vse na polju in v vrtovih, napravil pa je tudi veliko škodo po sadovnjakih in vinogradih. Polje nam nudi strašno sliko. Žito je zbito v tla kakor bi valjal sode po njem, mnogo klasja je osekane, mnogo zrn izluščeni. Koruza je podobna trstju, krompir moll v zrak gole peclje, dočim mu je listje osekano, sončnice stoji puste kakor kolje, buče pa so zbite v zemljo. Vrtovi so popolnoma uničeni, vsa zelenjava zlasti ona z večjim listjem, je

zdrobljena. Drobtin lista leže po vrtu in po tleh, ker jih je vihar raznesel. Nekatero sodnje je tako uničeno, da ga sploh ni mogoče spoznati. Vse bo treba zasadiiti znova, razen čebule in česna.

V sadovnjakih je pod drevjem toliko listja, da je kar nastlano z njim. Med listjem je tudi mnogo pecljev in vejic s plodovi, ki jih je toča osekala z drevja. Na drevju viseči plodovi pa so močno poškodovani ter nekateri celo razklani ali nasekani. Trtje ob hišah je okleščeno, listi so povečini razklani, grozde pa leži na tleh. Kar ga je še ostalo na trtah, pa je močno poškodovano. Trta v vinogradih je izgubila nad 70% letosnjega pridelka. Škoda v vinogradih se do videla šele čez nekaj dni. Silen naliv s točo je močno poškodoval na nekaterih mestih ceste in poti ter jih zasul z drobtin listja in vejic bližnjih sadovnjakov in nasadov. Kanali pa so bili zamašeni z blatom, ki ga je voda nanesla z okoliških bregov.

Škoda, ki jo je povzročila toča, sega v stotisoče. Ljudje jokajo, ko gledajo uničena sadove svojega dela, saj so ostali brez vsake zelenjave. Poleg tega pa je še druga škoda ogromna. Nekaj 89 letni starček ne pominja take toče, škoda, ki jo je povzročila toča pred tremi leti, je bila malenkostna napram sedanjim. Na srečo pa je sedaj toča zajela manjši pas. Nujno je potrebno, da bi se škoda ocenila in upoštevala pri odpisu davkov.

V juniju dežja pod povprečjem

Po količini letos v juniju v Ljubljani nismo imeli toliko dežja kakor druga leta

Ljubljana, 15. julija
 Splošna sodba je bila, da že dolgo nismo imeli tako žalostnega poletja kakor letos doslej. Posebno deževen se nam je zdel junij. Toda ne le deževen, temveč tudi hladan, da se kopalna sezona še ni mogla začeti. Naši kopalci tožijo, da doslej še ni bilo prave, poletne nedelje. Razumljivo je, da so zelo prizadete uprave letnih kopalnic in »pospeševalci tujskega prometa« v naših letnih kopalnicah vzdolž r. R. Redki kopalci, ki so se doslej prihajali sončit na bregove rek, so zahajali v gostišča je, ko jih je zeblo, da so se pogreli s čajem. Kljub temu smemo trditi, da je bil letošnji junij mnogo manj deževen kakor navadno v Ljubljani. Številke našega meteorološkega zavoda v Ljubljani nam kažejo, da so sodbe ljudi o vremenu zelo nezanesljive ter relativne.

Na meteorološkem zavodu so nedavno izračunali povprečja padavin v zadnjih 21 letih v Ljubljani, to se pravi od l. 1919 (vključno) do letos. Po ugotovitvah zavoda je v Ljubljani najbolj deževen september s povprečjem 170 mm padavin. Sledi oktober s 165 mm padavin, a že v tretjem mestu je junij s povprečjem 156 mm padavin. Morda bi kdo sodil, da je bilo v letošnjem juniju še mnogo več padavin, vendar sprevidimo po podatkih meteorološkega zavoda, da je bilo junija celo znatno

manj dežja kakor znaša povprečje, je 127,7 mm. Ljudem se je zdel junij tako deževen, ker je deževal pogosto, saj je bilo 17 deževnih dni. Toda količina dežja je bila vendar manjša. Letos junija namreč ni bilo mnogo hudih nalivov, ki sicer trajajo navadno le kratke čas, ko pa vendar pade mnogo dežja. Deževalo je torej bolj rahlo, zato pa tem bolj pogosto. Upoštevat je tudi treba, da je deževalo navadno

podnevi, ko ljudje početi najtežje prenašajo dež, mokani kakor kmetje, slasti še ti, ki jih slabo vreme ovira pri delu; če bi deževalo ponoči, četudi mnogo bolj pogosto kakor letos junija, bi se nam junij ne zdel tako deževen kakor se nam je.

Junija se nam je zdelo še tem bolj neprijetno vreme, ker je bilo mnogo dni oblačnih in meglenih. Skoraj povsem oblačnih dni je bilo junija 10, a 7 dni smo imeli meglo. Zelo pogoste so bile junija tudi nevihte; v Ljubljani je bilo 10 dni z nevihtami, kar je skoraj rekord Enkrat smo imeli tudi točo.

Toplih dni junija sicer res ni bilo mnogo. Za topli dan velja, ko znaša maksimalna temperatura najmanj 25 C. Takšnih dni je bilo 10. Najkaj dni je bilo v resnici hladnih. Absolutna najnižja temperatura je znašala junija 6,4 C, absolutna najvišja temperatura pa 28,4 C. Junija torej nismo imeli nobenega vročega dne, ko bi temperatura znašala 30 ali več stopinj.

Doslej tudi še nismo bili posebno zadovoljni z vremenom v tem mesecu. Do danes je bilo že 10 dni s padavinami. V prvi polovici julija je bilo 53,4 mm padavin. Povprečje padavin za julij znaša v Ljubljani 113 mm, prav toliko kakor za december. Po tem takem je verjetno, da bo v tem mesecu še najmanj toliko padavin, kolikor jih je bilo doslej.

Najbolj suh mesec v Ljubljani je februar, ki ima tudi rekord z najmrzljajšimi dnevi. Februarja znaša povprečje padavin samo 63 mm. Precej suh je tudi januar, s povprečjem 83 mm padavin. Marca znaša povprečje 108 mm, aprila 140, maja 131, avgusta 148, oktobra 165 in novembra 153.

Naša naloga ni in tudi nismo upravičeni prerokovati, kakšno bo letošnje poletje. Potolajimo le lahko ljudi, da posledje ne bo več tako pogosto deževalo in da se nam obetajo toplejši dnevi.

Strašne posledice avtomobilske nesreče

Maribor, 15. julija
 Ves Maribor je pod vtisom hude avtomobilske nesreče, ki se je pripetila včeraj popoldne na državni cesti pri Slovenski Bistrici. V nekem osebnem avtomobilu se je peljalo več oseb iz Maribora proti Rogoški Slatini. Približno kilometer daleč od Slovenske Bistrice je med vožnjo nenadoma počila pnevmatika na sprednjem levem kolesu avtomobila. Vozilo je zaradi tega z vso silo treslo in brzovajni drog in obstal z razbitim sprednjim delom. Popokale so vse šipe, iz vozila pa je z vso silo vrglo tudi vse potnike.

Med potniki je bil tudi poveljnik mariborskega 45. pešpolka polkovnik Božović s svojo družino, ki je bil namenjen v Rogoško Slatino. Pri padcu iz avtomobila je polkovnik Božović dobil hude poškodbe na glavi. Ima presek na nos, težko poškodbo na roki in tudi zlomljeno nogo. Poškodovana sta bila tudi njegova dva otroka, njegova soproga pa se je na srečo samo laže poškodovala.

Usoden pa je bil padec za polkovnikovo teto, ki jo je vrglo najbrže v steno avtomobila. Nesrečnica je oblezala z razbito lobanjo in je bila pri priči mrtva. Vsem ponorencem je nudil prvo pomoč bližnji zdravnik. Težko poškodovanega polkovnika Božovića so odpeljali takoj v mariborsko bolnico. Na kraj nesreče je prišla snma komisija, ki je ugotovila dejansko stanje in bo skušala dognati podrobne okolnosti te tragične prometne nesreče.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

ZAHVALA

Za premnogo dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega nepozabnega

Mirka Budala

dijaka I. letnika drž. učiteljskega

se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo dolgujemo direktorju g. Prijatelju, katehetu dr. Pogačniku, vsem tovarišem in tovariscam drž. učiteljske šole, ki so se udeležili pogreba, sokolski četi Zalag, zastopnikom Sokola Polje, g. Cirilu Požarju in tovarišu učiteljskičniku za njuna poslovilna govora, pevcem za žalostnik, gg. zdravnikom za trud in g. kaplana Vukušenića za poslednjo tolažbo. Vsem darovalcem venec in cvetja, vsem, ki so nas podpirali v teh težkih urah, in vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku — bodi Bog plačnik.

ZALOG pri LJUBLJANI, dne 16. julija 1940.

Zaluoja družina BUDAL

MALI OGLASI

Beseda 50 par. Davek posebej. Izjave oeseda din 1.— davek posebej.
 Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglasne ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši zmesek 8.— din

50
 casilnik modelov dvočkolov
 IZ LINDA ERICHOVNE OLESEN
 IGN.YOK
 Ljubljana, Tavcarjeva 7

ZA VSAKO PRILIKO
 najboljša in najcenejša oblačila
 si nabavite pri
PRESKER
 Sv. Petra cesta 14

ZA WEEKEND
Egon Zakrajšek
 Iščane stole, otomane in drugo praktično opremo najceneje pri tapetnistu
LJUBLJANA
 Miklošičeva 34 — Telefon 48-70

FIZOL ZA KUHO
 po najnižji ceni nudi Sever & Komp., Ljubljana. 1710

Oglašuj
 male oglasne
Slovenski Narod
 ker so najcenejši!

MEDIJSKE TOPLICE
 pri Zagarju
 termalno kopalnice in letovišče 28° C topla akvato-terma, bazeni na prostem, dobra in cenena oskrba, krasni izleti, penzija din 50.— do 55.— 33. L.

KLISEJE
 pri Zagarju
 VESTI
JUGOGRAFIKA
 SV. PETRA NAKIP 23

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši zmesek 8.— din

OREHOVA JEDRCA
 sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v
MEDARNI
 Ljubljana, Židovska ul. 6. 18/L

VEČ GUMI VOZOV
 tovornih in luksuznih (breke) ugodno prodam. V račun vzamem tudi nerabne avtomobile. Porenta, izdelovatelj guml vozov, Mengeš 58. 1738

HISA
 novozgrajena, pri kolodvoru v Brešicah, naprodaj. Pripravna tudi za vsako obrt. — Marija Vrečko, Leskovec pri Krškem. 1739

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporadi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice
 Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran!
UPRAVA: Ljubljana — Kmaljeva ulica 5.

VEČ ZIDNE OPEKE
 zelo poceni prodam radi selitve. Istotam naprodaj hud pes čuvaj za nizko ceno. Bernard Setina, Depala vas 1 pri Trzinu. 1731

PREMOC
 KOKS · DRVA
 audi

I. POGAČNIK
 BOHORICEVA 5 — TEL. 20-59
 Potrežba prezhibna!

MREZE
 za postelje dobite najceneje v Komenskega ul. 34. — Zaloga posteljnih žičnih vložkov. 1741

Kratek občni zbor Pokojninskega zavoda

Odobritev važnih računskih zaključkov

Ljubljana, 15. julija
Zaradi bližnje izločitve dalmatinskih zavarovalnic iz Pokojninskega zavarovanja za namence v Ljubljani bi maksično pričakoval, da bo občni zbor zavoda posebno živahen. Včerajšnji redni letni občni zbor PZ pa je bil menda doslej najkrajši; trajal je le približno pol ure. Udeležba delegatov obeh skupin, namence in delodajalske, je bila lepa, ni pa bilo ugotovljeno število prisotnih delegatov. Zborovanje je bilo v veliki dvorani Delavske zbornice. Sklicano je bilo ob 9, a se je začelo približno pol ure pozneje. Občni zbor je vodil predsednik PZ dr. A. Milavec. Delegati obeh skupin so temeljito predelali poslovno poročilo zavoda z bilanco za leto 1938 in 1939 na svojih sejah Dalmatinski delegati so prišli v Ljubljano že dva dni pred občnim zborom ter so imeli tudi priključeno proučiti zavodove računske zaključke.

Predsednik je pozdravil zastopnika ministra za socialno politiko, ministrskega načelnika Jeremija in predložil je vdanostno brojavko Nj. Vel. kralju Petru II ter pozdravne brojavke banom: dravske banovine, banovine Hrvatske in zetske banovine in pokojninskim zavodom v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu.

V svojem poročilu se predsednik ni spuščal v podrobnosti in značilnosti poslovanja poročila, ker je bilo, kakor je dejal, le to natisnjeno še tem bolj izčrpano zaradi odepitve dalmatinskih zavarovalnic. Pri sestavi bilance jih je vodila želja, da bi računski zaključki omogočili pravično likvidacijo dalmatinskega dela, tako da bi ljubljanski PZ ne utrpel škod, pa da bi tudi zagrebški zavod ne prevzel preveč obveznosti. Zato so še posebej povabili dva člana upravnega odbora iz Dalmacije, ki sta nasledovala sestavljanje bilance in ugotovila, da je bilo poslovanje ljubljanskega zavoda pravilno, ter sta tudi glasovala za odobritev bilance. Predsednik je izrazil tudi željo, da bi prišlo čim prej do reorganizacije socialnega zavarovanja po pravičnih načelih.

Sporočil je, da je državni svet zavril pritožbo delegatov zaradi volitev v Pokojninski zavod. Naglasil je, da je vladalo med upravnim odborom in eksekutivno polno soblasje ter so bili vsi sklepi vselej soglasni. Prav tako je vladala sloga med obeh skupinama delegatov. Upravni odbor je bil v stalni zvezi s člani zavoda, ne le v Sloveniji, temveč tudi v drugih pokrajinah po odborih zavarovalnic, ki so delovali v Splitu, Dubrovniku, Mariboru in Celju, nedavno je pa bil ustanovljen še odbor v Kranju. Prav tako je bil upravni odbor v najboljših odnosih z nadzorno oblastjo, z ministrstvom za socialno politiko.

Predsednik je naglasil, kakšna važna čimtelj je v gospodarskem in socialnem življenju pokojninskega zavarovanja namence. Če računamo, da ima ljubljanski zavod približno 13.700 zavarovalnic, beograjski 16 tisoč, zagrebški 14.000 in sarajevski 4000, je v vsej državi zavarovalnic skoraj 48.000 zasebnih namencev, a upoštevati je treba, da bo število zavarovalnic še naraščalo. Letni predpis zavarovalnih prispevkov je pa že dosegel 120 milijonov din. Čeprav so nosilci pokojninskega zavarovanja namencev samostojni, vendar delujejo v glavnem vsi po enakih načelih ter je potrebno sodelovanje med njimi, oprto na skupno socialno zakonodajo v državi.

Predsednik se je tudi dotaknil častopisnih napadov hrvatskih in beograjskih listov na ljubljanski PZ, češ da je bilo njegovo gospodarstvo slabo ter da grede izgube v stotine milijonov, ki bi jih naj prevzel po delitvi zagrebški zavod. Ljubljanski PZ je o teh napadih informiral nadzorno oblast in bana banovine Hrvatske. Ugotovilo je, da so vsi ti napadi izvirali od komisarja, ki je imel nalogo, da bi štiti interese dalmatinskih zavarovalnic. Komisar je bil odstavljen in moral je preklicati obdolžitve, ker bi ga sicer prijaviли državni tožilstvu.

IZJAVA NAMENCEV

Po predsednikovem poročilu se je najprej prijavil k besedi zastopnik namencevskih delegatov in sporočil, da so delegati slovenskih namencevskih organizacij včeraj na svojih sejah razpravljali o poslovanem poročilu PZ in sklenili, da glasujejo za odobritev bilance ter da v zvezi s tem podajo naslednjo izjavo.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je bilo po splošni razširitvi pokojninskega zavarovanja na vsa država uvedeno tudi zavarovanje za trgovske pomočnike, zobotehniške in strojnike z izpiti, kar je znatna zasluga vztrajnih prizadevanj uprave ljubljanskega zavoda. Sodijo, da je naravno, da se Dalmacija čim prej vključi v terito-

rično pristojnost Pokojninskega zavoda v Zagrebu, ki naj bo izključni nosilec tega zavarovanja na območju banovine Hrvatske. Odobravajo napore samouprave našega zavoda za preprečitve škod, ki bi lahko nastala zaradi likvidacije dalmatinskega dela. Likvidacija naj bo pravična za obe strani, tako da zagrebški zavod prevzame vsa aktiva in pasiva, ki so nastala z izvajanjem zavarovanja in Dalmaciji. Nujno potrebna je uvedba novih plačilnih razredov v pokojninskem zavarovanju, da bodo zavarovalnici zavarovali za svoje dejanske prejemke kar bo znatno zvišalo odmero osnovno za rentne dajatve.

Ponovno ugotavljajo, da je zakon o pokojninskem zavarovanju namencev potreben temeljitih sprememb, zlasti zaradi olajšanja pogojev za pridobitev rentnih dajatev in zato zahtevajo, da bi se na pristojnih mestih vendar že lotili reševanja tega vprašanja. Predvsem zahtevajo znižanje starostne meje na 60 let, službene dobe pa na 35 let pri moških, pri zavarovalnicah pa starostne dobe na 55 in službene dobe na 30 let. Temu primerno je treba prilagoditi plačilne razrede in rentno odmero. Vdovam bi naj priznavali vsaj 60% rente umrlega zavarovalca in naj bi imela pravico do nje tudi, ko bi se poročila z zavarovalcem, nad 50 leti starim. Otroško rento je treba podaljšati do 21. leta če otrok študira, pa do 24. leta starosti.

Zahtevajo naj ministrstvo za socialno politiko čim prej izda uredbico o ureditvi medsebojnih odnosov med namencevskim in rudarskim zavarovanjem za primer onemoglosti, starosti in smrti. Pridobljene pravice, ki izhajajo iz tega zavarovanja, morajo biti v polnem obsegu varovane.

Sredstva PZ je treba upravljati čim bolj varčno in po zdravih gospodarskih osnovah. Upravni strošek ne smejo presegati 10% predpisanih premij. Temu primerno je treba reorganizirati administracijo.

Z razdelitvijo delavskega socialnega zavarovanja je dana ugodna prilika, da se

bolniško in nezgodno zavarovanje namencev in nezaposlenostna preskrba izloči iz delavskega zavarovanja in organizacijsko povežejo z namencevskim pokojninskim zavarovanjem po načelu teritorialne decentralizacije novih nosilcev celotnega namencevskega socialnega zavarovanja. V Sloveniji naj bo poseben nosilec namencevskega socialnega zavarovanja in njegovo organizacijsko osnovo naj tvori ljubljanski PZ kot najvažnejši sestavni del socialnega zavarovanja namencev v Sloveniji.

V imenu delodajalske skupine je izjavil dr. Božič, da delodajalci soglašajo s to izjavo, pripominjajo pa, da se naj pri sklepanju o teh zahtevah ozirajo na naše gospodarske razmere ter na velike obremenitve gospodarstva s socialnimi dajatvami. — V imenu dalmatinskih delegatov je izjavil Pavič, da se bodo vzdržali glasovanja in razprave, ker še ni bilo ustrežnih njihovih zahtev po priključitvi k zagrebškemu zavodu.

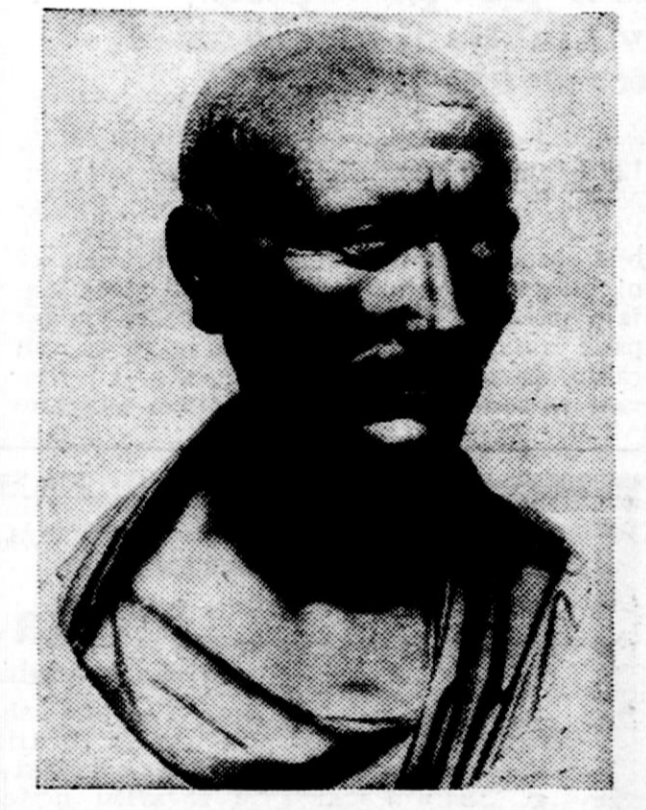
Predsednik je prečital poročilo namestnikov revizorjev s predlogom za razrešnico upravnemu odboru. Predlogu ni ničče ugovarjal, s čimer so bili odobreni zelo važni računski zaključki, ki bodo osnova za razdelitev sredstev med ljubljanskim in zagrebškim zavodom. — Predsednik je prečital še predloge upravnega odbora: da občni zbor odobri za podpiranje nezaposlenih namencev 160.000 din; da odobri 100.000 din za podporo vdovam in sirotam; da pooblasti upravni odbor za nakupe nepremičnin, zemljišč ter stavbišč in da smc zidati stanovaške hiše po zdravih načelih gospodarstva z zavodovimi sredstvi ter da pri tem upošteva vse kraje v sorazmerju s številom zavarovalcev v tistih krajih.

Končno je predlagal še delegat Klaric s Sušaka odobritev 50.000 din za podporo nezaposlenim mornariškim namencev, ki so zadnje čase še posebej prizadeti zaradi zastojev v pomorski plovi. Kakor vsi predlogi, je bil tudi ta sprejet brez ugovora. — Pri slučajnostih se ni prijavil nihče k besedi.

Kako je Julij Cezar osvojil Anglijo

Navalil je nanjo s petimi legijami in 20.000 konjeniki

Anglija je veljala do dandanes za nedotakljivo otočno državo, varovano s srebrnim pasom morja. Glede na sedanjo vojno bo marsikoga zanimalo, da je angleški otok napadel že slaviti vojskovodja starega veka Gaj Julij Cezar.

Julij Cezar

L. 55 pred Kristom se je Julij Cezar odločil za pohod proti Britaniji. Z drznimi boji si je pridobil vso Galijo (sedanja Francija) in streljal je proti skatnatemu britanskemu obrežju. Ni sicer nameraval podvreči si Britov, temveč je hotel enkrat za vselej omejiti nevarnosti, ki so grozile rimskemu gospodarstvu v Galiji od prebivalcev otoka. Gali in Briti so bili keitakega izvora. Mnogi galski begunci so našli na otoku zatočišče in Briti so svoje brate na kontinentu pogosto podpirali. Rimljanom seveda to ni bilo všeč.

Cezar je najprej poslal svojega visokega častnika, ki naj bi ugotovil, kje bi bil mogoč pristanek na britanskem otoku, kjer bi ne bilo pristanišča, in navezal

stike s prebivalstvom. Oficirji so v resnici posredovali pridobiti nekaj prebivalstva za Cezarja. Tako so bili izpolnjeni pogoji, da se je Cezar lahko odločil za napad na otok. V mesečni noči je rimljanski brodovje dvignilo sidra pri Cap Gris Nez v bližini Boulogne in že jutraj prihodnjega dne je bilo ladjevje pred Doverjem. Sovražnik je pa sprejel Rimljane v gostih vrstah na obali. Cezar je spregledal, da pristanek ni mogoč. Zato se je ladjevje usmerilo proti severovzhodu ter doseglo kraj, kjer je dandanes Valmercastle. Britanci so pa nasledovali gibanje rimljanskega brodovja in so se umaknili od obale šele po hudem obstreljevanju. Rimljani so jih obstreljevali s posebnimi metalnimi stroji z ladij. Cezar je zapovedal, naj bi se vojaki izkrcali, pa se niso upali. Končno se je opogumil neki praporščak za Cezarjeve telesne garde in potegnil za seboj svoje tovarise, ki niso hoteli pustiti, da bi prišel prapor v roke sovražnikov. Izbrina ni bila več mogoča. Vojaki so se izkrcali ter napadli sovražnika, vendar pa ga niso zasledovali dolgo, ker rimska vojska ni imela konjenice. Utaborili so se na obali ter odbijali sovražne napade; sovražnik se je kmalu opogumil po prvi zmeči.

Slabo vreme z viharji je zelo poškodovalo rimsko ladjevje in vojakov se je polastil preplah, zlasti še, ker so se ball, da se ne bodo mogli umakniti na ladjah ter da bodo morali slabo oboroženi nadaljevati vojno na suhem. Zato so se naglo odločili, da odplujejo. Čeprav niso dosegli velikih uspehov, je vendar rimski senat pripisoval velik pomen junakemu napadu na otok, kar sprevidimo že iz tega, da so privedli Juliju Cezarju zahvalne slovesnosti, ki so trajale 20 dni.

Cezar pa ni bil zadovoljen s prvim pohodom. Že naslednje leto je organiziral drugi napad. Odplulo je nad 800 ladij s petimi legijami in 20.000 jezdec. Pristali so v Kentu in sovražniki njihovega pristanka ni motili. Viharji so pa zopet uničili precej ladij, ki so bile zasidrane na odprtem morju. Vendar ta neuspeh Cezarja ni odvrnil od pohoda v notranjost otoka. Rimske legije so premagovale hrabro vse naravne in umetne ovire ter poglene sovražnika po zmagovitem boju nad bri-

tanakim poveljnikom Cassivellanom v beg. Rimski vojaki so se kmalu navadili na posebne boje vozov Britov, čeprav so se jih v začetku silno bali. Rimljani so prodri klmalu do Temze in jo prekorajili neke nad krajem sedanjega Londona, približno med Kingstonom in Breetfordom. Britanski poveljnik Cassivellan je bil po teh zmagah Rimljanov pripravjen pogajati se. Premoči rimskega orožja in vojaške sposobnosti Cezarja so prišli do polne veljave. Rimljani so dosegli svoj smoter, da se Briti pozneje niso več vmešavali v zadeve na kontinentu. Z zadostjenjem se je lahko Cezar vrnil kot zmagovalec v Rim.

Američani proti nebotičnikom

V Ameriki se že delj časa širijo govorce, da se nebotičniki niso obnesli in da se ni izpolnilo, kar so od njih pričakovali. Američani so jih zidali, ker so bili prisiljeni zaradi zelo dragih parcel. Zidali so jih pa tudi zato, ker da bi trgovsko središče zavzelo čim manj prostora ter bilo čim bolj koncentrirano. Pri tem je igral veliko vlogo zopet prihranek časa. Pričakovali so, da bodo prihranili mnogo časa, če bo poslovni del mesta ves koncentriran v središču. Toda zgodilo se je ravno nasprotno. V nebotičniku je zaposlenih po 3000 do 5000 ljudi, to se pravi, da je koncentrirano na mali mestni površini izredno mnogo ljudi, ki pa morajo tudi prihajati in odhajati, tako da je prihod jutraj v službo in zvečer iz službe podoben preselejanju narodov. Ulice so prenatrane in voznja z avtomobili je skoraj nemogoča. To velja zlasti za New York, pa tudi Chicago in druga trgovaška središča. Zaradi tega so trdke v teh vele mestnih trgovskih središčih uvedle različne delovni čase, tako da bi namencešni ne prihajali vsi hkrati v službo in ne odhajali iz službe v istem času.

Strokovnjaki so tudi ugotovili, da imajo nebotičniki sorazmerno kratko življenje. Po njihovih računih vzdrži vsak nebotičnik povprečno okrog 20 let. Zato nebotičniki niso donosni, kakor so računali, tako da so bili milijoni in milijoni dolarjev zelo slabo investirani in so izgube neprecenljive.

Starost kolesa

Nekakšen zarodek dandanašnje kolesa je bila priprava, ki jo je sestavil l. 1817. badenski gozdar Drais in ki se je imenovala po njem draisina ali drežina. To Draisovo prevozno sredstvo ni imelo pedalo v »kolesar« se je pozanimal, opirajoč se z nogami ob tla.

Dandanes je ime drežina omejeno le na štirikolesni železniški voziček, ki ga uporabljajo železniški nadzorniki na železniskih progah. Dandanes so v prometu že na železnikah tudi avtomobili, ki čedalje bolj izpodrivajo drežine.

Iz Draisovega vozila se je predvsem po zaslugi francoskega mehanika Michauxa razvilo sedanje kolo. Michaux je l. 1855. pritril na prednje kolo pedale in imenoval novo prometno sredstvo velociped. Od tiste dobe se je kolo naglo razvijalo in njegova uporaba se je hitro širila. V začetku je bilo prednje kolo izredno visoko in na njem je bila os pedala, tako da je bil pogon direkten. Vožnja na teh kolesih ni bila prijetna, na tudi ne posebno varna. Kolesu je dal dandanašnja obliko šele leta 1879. Anglež Lawson. Kolo je postalo bolj varno prometno sredstvo in ker je bilo poceni se je kmalu zelo razširilo. Vendar si je kolo pridobilo svojo pravo ceno ter dolen šele l. 1890, ko je Dunlop uvedel pnevmatike.

Dandanašnja kolesa so že zelo izpopolnjena in zato so tudi izredno lahka. Turno kolo tehta komaj okrog 15 kg. sportna in dirkalna kolesa na je 6—7 kg, a prenesejo 12krat večjo obremenitev. Posebno trdna so vojaška kolesa, konstruirana za mnogo večjo obremenitev in za vožnjo do najslab-

šem terenu. Povprečna hitrost vožnje s kolesom znaša dandanes 20 do 25 km. Dirkači vozijo seveda mnogo hitreje.

Surovo meso je zdravo

Newyorški zdravnik dr. Lieb je ugotovil, da pečeno in kuhano meso ni zdravo za ljudski organizem, pač pa je zelo zdravo surovo meso. Dr. Lieb se sklicuje na primer polarnega raziskovalca Stefanssona. Stefansson ni bil v svoji mladosti nikdar bolan, obolel je pa v polarni pokrajini za tifusom, pozneje pa še za pljučnico. Bil je tri mesece bolan in moral je prehoditi 40 milj po zasneženih pokrajini, preden je prispel do človeškega naselja. Tam so mu predpisali dieto, kakršna je potrebna za bolnike, bolne za tifusom, to se pravi zelo malo mesa. Toda, ker se bolniku zdravje ni izboljšalo, so ga odpravili s samni v 300 milj oddaljeni kraj, kjer je bila bolnica. Bolnik se je medvožnjo hranil po večini z mesom, predvsem z zmrazjenim površnim mesom. Ko je prispel v bolnico, je bil že ozdravljen in tehtal je 13 kg več kakor pred boleznijo.

Odslej uživa Stefansson, ko se mudi v polarnih pokrajinah, predvsem surovo meso. V polarnih pokrajinah je živel doslej že 12 let in 9 let se je prehranjeval predvsem z mesom. Počutil se je vselej mnogo boljše telesno in duševno, ko je jedel samo meso. Nikdar ni trpel zaradi zapeka. Ima tudi dobro ohranjene zobe in goste lasi. Podobne ugodne učinke sirove mesne hrane je ugotovil dr. Lieb pri Eskimih in nekaterih Američanih, ki jedo samo beefsteak.

Nesrečen zakon in želodec

Nevropsihiatrični oddelek stockholmske javne bolnice je ugotovil, da je vzrok mnogih bolezni želodca, glavobola, omedlevalnja in nepravilnega, močnega utripanja srca duševnega izvora, in sicer posebnega duševnega razpoloženja. Želodčne bolezni povzročata tudi ljubosumnost, občutek manjvrednosti itd. Ugotovili so pri neki ženi, ki je pogosto omedlevala, da je vzrok njenih slabosti skoraj vsak preprič z možem Onesvestila se je vselej po prepiru z možem, ki se je iz nje norčeval ter jo omalovaževal. Ko so to možu povedali, se je začel ozirati na zdravje svoje žene ter se ni več z njo prepiral. Žena je bila ozdravljena. Ugotovljeno je bilo, da je bil v mnogih primerih nesrečni zakon vzrok želodčnih težav, pa tudi skrbi zaradi dolgov, nezaposlenosti itd. Nepravilno utripanje srca je po večini primerov povzročala ljubosumnost.

Carina na meteor

Lani jeseni je padel v državi Oregon na polje meteor, ki je tehtal okrog 20 kg. Zaril se je v globino enega metra. Našel ga je farmer ter ga izkopal. Razstavil ga je v leseni utici in za ogled je poribal 50 centov vstopnine. Lastnik njive, kjer je bil najden meteor, je za zahteval, da mu podjetni farmer, razstavljalec meteorja, izroči izpodnebni dar. Razvil se je spor in končno se je vanj vmešal še carinski urad. Zahteval je zaplenitev »surovega železa«, ki je bilo uvoženo v Zedinjene države, ne glede na carinske predpise in brez plačila »carine«. Ker odposiljalca niso mogli ugotoviti, sta morala odgovornost prevzeti farmerja. Meteor je bil končno v resnici zaplenjen kot »sirovo železo, uvoženo po nedovoljeni poti«.

Število kokoši

Največ kokoši rede v Zedinjenih državah, in sicer 412 milijonov. Na drugem mestu je Kitajska (287 milijonov), na tretjem mestu Rusija (200 milijonov) in na četrtem Nemčija s 97 milijoni živali. To so pa absolutne številke; glede na število prebivalstva rede relativno največ kokoši na Nizozemskem, Danskem in v Švici.

Potrtega srca javljamo, da so nas zapustili naša nadvse ljubljenata zata mama, stara mama, tašča, teta in svakinja, gospe

Plehan Pavla, roj. Lesar

vdova nadsprevodnika in hišna posestnica

previdena s tolažili svete vere. Na zadnji poti jih spremimo v torek, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Zalokarjeva ulica 4, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 15. julija 1940

žaljoča rodbina PLEHAN in ostalo sorodstvo

Daniel Lesar

Krinka ljubezni

139

— Bogme, med zaljubljeni je človek odveč. Po-vejte, Gairlance, čemu ste me prav za prav vzeli s seboj?
— Princ se je obrnil. To je bilo svarilo. Navzočnost tretjega naj bi ga bila obvarovala slabosti in popuščanja.
— In vendar je bilo Escaldasovo posredovanje slabo sprejeto.
— Saj lahko odidete, dragi moj, če vam ni prav.
— Kaj? — je vzkliknil Bolivijec, — saj se morava šele domniti. Odkar so me izpustili, se še nisva mogla ...
— Gilbert se je zasmejal in dejal, obrnjen k Bertrandi.
— Saj vendar veš, da je naš ubogi Inka pravkar prišel iz zapora.
— Princ se je maščeval s posmehovanjem za svojo zvezo s človekom sumljive preteklosti. Zdevek Inka, ki je kazal, da se pretaka pod rjavo kožo mulata

precej indijske krvi, je razburil slednjega tako, da je izgubil oblast nad seboj.
— To pot je bila žalitev samo postranski vzrok besnosti, ki je obšla Escaldas tako, da je njegov obraz kar posinil.
— Iz zapora! — je kriknil. — Iz preiskovalnega zapora, ki so mi ga napravili zaradi potvorbe. Da, gospodična. — In oči so se mu zaiskrile tako, da se je Bertranda kar prestrašila. — No, torej, ali veste, kdo je povzročitelj potvorbe, ki je niso mogli dokazati meni? To je tisti mož, ki je vam tako blizu. To je bandit, ki ga zagovarjate, ker veste, da je vaš oče, čeprav bi ga morali vprav zaradi tega odkloniti. Prekošil je naju lopov ... Kako to, ne vem. Eno pa vem, namreč to, da se mu bom osvetil. Potprežljivo bom znova gradil poslopje prepričevalnih dokazov, stavbo, ki jo je on porušil. Imam še orožje, s katerim ga uničim. Bomo videli ... bomo že videli.
— Dovolj, Escaldas, — je vzkliknil Gilbert. Ob enem je pa prestregel Bertrando, da se ni onesveščena zgrudila. In že sama okolnost, da je držal v naročju to dražestno bitje, po katerem je dvojno hrepenel, zaradi nje same in zaradi njene podobnosti z drugo, je dramila v njem vrtnec še neugaslih čustev.
— Toda Bolivijecev gnev se ni dal potlačiti z eno besedo.
— Potvorba naj bi bila tu, potvorba, — je ponovil.
— Ponarejeno pismo, ki sem ga videl pred štirimi leti in ki so ga iskali zame v kartonu, kjer je spalo dvajset let, tam za morjem, tisoč milj od tod! Fismo,

ki se je znova pojavilo tu, pisano malone s svežim črnilom na papirju, čigar vodni znak je star samo osemnajst mesecev ... Ah, ah, vprav s tem zgrabim tega hudica ... Nedvomno je prišel zopet do svojega pravega pisma in na njegovo mesto je podtaknil drugo. Toda s tem se še ni rešil ta markiz de Valcor. Imam ga v rokah ... jaz, Escaldas. Pri tem sta dva, velmožni gospod. Ah, tak papirnat velmož, mornar-begunec, ponarejevalec in zločinec! Naprtim mu tožbo zaradi žaljenja časti. Pobudo dam za preiskavo. Mož, ki je oropal starega Fabra, da, morda ga tudi ubil, mora biti izsleden.
— Vzrok tega prikipevanja gneva je bil nenaden strah, da bi se utegnila Gilbert in Bertranda pobotati. Dokler je ljubezen prevet nasprotnovalna interesom mladega lahkočivca, niso mogle lepe oči in lepe besede ubogega dekleta pomeniti prevelike nevarnosti. Toda Jose Escaldas je zvedel nekaj drugega, česar ni niti najmanj slutil:
— Zvedel je za ponudbo markiza de Valcora princu, da bi dal sam dekletu doto.
— In kakšno doto? Naravnost kraljevska doto, če naj bi se meril znesek po zahtevah princa de Villingena in po ogromnem premoženju dozdevnega očeta. Toda princ je govoril o tej ponudbi z dostojanstvenim zaničevanjem. Odklonil jo je samozavestno in prezirljivo, kar je povzročilo dvojob.
— Toda takrat Gilbert ni dvomil o tem, da vzame za ženo Françoise de Plesguen, ki naj bi bil njen oče priznan za pravega dediča vsega imetja de Valcorov. Zdaj, ko so splavale te nade po vodi, bo morda ponos

mladega moža usahnil. Naj bo že kakorkoli, princ je ljubil dražestno Bertrando tembolj, ker je imel z njo tako lepega otroka. Biti bogat in živeti z njo! Uiti neizposlannim upnikom!
— Ta čas, ko sta se princ in njegova naivna ljubica krepko držala za roke in si gledala globoko v oči, je Escaldas v nenadnem prividu zagledal pred seboj razvoljanje idile. Po odstopu Marca de Plesguena in ob pokopanih nadah njegove hčere, je bil to pravi konec Valcorove afere.
— Kaj je mogel on sam pri vsej svoji bahavosti proti markizu? In kaj bi dosegel? Ničesar! Toda njegova ognjevitost, ki se jo je bila Bertranda prvotno ustrašila, je napravila pozneje na njo drugačen vtis. Bertranda se je vrzavala in obrnila k njemu. Zeljno je lovila vsako njegovo besedo.
— Gilbert je pa s porogljivo resignacijo čakal, kdaj poide Bolivijcu sapa. Ko se je to zgodilo, je dejal mirno, tikajoč mulata, kakor je storil včasih iz zaničljive zaupljivosti:
— Ali si končal?
— Escaldas je srdito izbulil oči in skomignil z rameni.
— Na, vidiš, tvoja zgovornost priča, da imaš slab okus. Povabil sem te, da bi mi pomagal prepričati to dekle, ne pa da bi za desert našli strupa, s katerim so tvoji predniki zastrupljali puščice. Odpeljem jo domov. Ni naju treba čakati.
— Kaj pa načrt ekspedicije, ki sem vam ga hotel predložiti?

Mostrsko delo demone napetosti, kakor ga še ni bilo na filmskem platnu. ORLAKOVE ROKE ... Po noveli Maurice Renarda. Film močne impresije, neobičajne vsebine in skrajno razburjivih dogodkov...

Danes zadnjikrat francoska komedija ŽENINA OSVETA z Viviane Romance v gl. vlogi KINO UNION - tel. 22-21. Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

Železničar - prvak SNZ V tretji finalni tekmi je le zmagal nad I. SSK Mariborom 2 : 0 (0 : 0) in zasedel nogometni prestol Slovenije

Maribor, 14. julija. Na stadionu Železničarja ob Tržaški cesti je bila danes popoldne slednja le odigrana zadnja tekma za izročitev naslova nogometnega prvaka Slovenije. Enajstletni Mariborci in Železničarji, ki sta odigrala v ta namen dve tekmi - obe sta se po obojestranski zmagi z 2:1 končala s skupnim neodločenim izidom 3:3 - morali danes zaradi tega nastopiti za tretji finalni tekmi, ki jo je Železničar odločil v svojo korist in osvojil tako nogometno prvenstvo Slovenije.

ma vendar nadaljevala in v 43. min. je potem isti strelec - Lešnik - zabil še drugi gol za Železničarja. Današnja zmaga je Železničar zaslužil.

To je nepobitno... Imel je nekoliko več od igre, kar izvira predvsem od boljše starta njegovih igralcev. Najboljšo formacijo so imeli današnji zmagovalci v ožji obrambi, pa tudi krilskih vrsta je smiselno podpirala napad, obenem pa tudi defenzivno delala izvrstno. Napadalni kvintet je bil danes pri Železničarju pod vsako kritiko, ne glede na to, da mu je uspelo dvakrat potresti nasprotnikovo mrežo. Imel je namreč celo kopico zrelih pozicij, pa od vseh teh ni znal izkoristiti skoraj nobene.

Pri Mariboru ni šlo...

Tudi Maribor je imel svojo najslabšo formacijo v napadnih vrsti. V njej se je močno poznala odsotnost Vodeba, zaradi česar vsa prva vrsta ni bila skoraj prav nič povezana in je vsak igral na svojo roko. Slabo je bilo tudi, da sta bili obe dobro razpoloženi krili premočno zposopeni. V enajstletni vrsti je v pravem pomenu besede »gurala« ožja obramba, pa tudi krilskih vrst si je vidno prizadevala, da bi kolikor toliko koristila napadu. Toda kljub vsemu temu Mariborci danes nikakor ni šlo in posledica je bila neizogibna, zmago je moral prepušiti nasprotniku.

Sodil je g. Višnjič iz Zagreba. Pred tekmo je bila na sredini igrišča majhna svečanost in sicer v počastitev Mariborovega igralca Gomola. Pri tej priložnosti je magistralni ravnatelj g. Rodošek izročil Gomolu, ki je z današnjo tekmo opravil svojo stoto nastop za barve ISSK Maribora, krasno spominsko darilo. V predtekmični nastopi mladinici Železničarja in Maribora in se je prijateljska tekma med njima končala neodločeno 2:2.

Urošen pa je bil padeč za polkovnikovo kovo, ki jo je vrglo najbrže v stano avtomobila. Nesrečnica je oblegala s razbito kabanjo in je bila pri prči mrtva. Vsem pomembencem je nudil prvo pomoč bližnji zdravnik. Teško poškodovanega pol-

Mariborske in okoliške novice

Nočne lekarniške službe imata tekoči teden Vidmarjeva lekarna pri sv. Anehu na Glavnem trgu 20, tel. 20-05, in Savostova magdalenka lekarna na Kralje Petra trgu 3, tel. 22-70. O tem in onem. V zadnjem času so številni posestniki v Pekrah opazili, da so neznani žlikovci posekali v njihovih gozdovih več dreves. Preiskava je dognala, da je bilo pri tatvini dreves udeleženi šest oseb, ki so drevesa spravile iz gozda ter jih prodale raznim strankam v Mariboru in okolici. Za diplomatskega konzularnega atašee ministrstva za zunanje zadeve je imenovan Mariborčan Reynold Macun. S srebrno kolajno je bil odklovan orožniški narednik g. Franc Knafelc iz Maribora. S koleša je padel na državni cesti pri Hočah 23letni delavec Ivan Babič, ki si je pri padcu zlomil levo nogo. Prepeljali so ga v mariborsko splošno bolnico, kjer se zdravi tudi 17letna posestni-kova hči Terezija Rebernik iz Svetic, ki je padla tako nesrečno s drevesa, da si je zlomila levo nogo in levico. Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju sta trčila motorno kolo in osebni avto. Pri karambolu je dobil 25letni kovaški pomočnik Franc Lešnik hude poškodbe po vsem telesu, tako da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnico. Pri karambolu sta bili obe vozili močno poškodovani. Vse krajevo. Železničarju Vinku Kranerju, ki si gradi ob Tržaški cesti hišico, je neznan žlikovec ukradel s stavbišča nekaj sto kosov opek, ki jih je odpeljal kar z vozom. Posestniku Avgustu Lešniku iz Spodnjega Radvanja je izgnila iz stanovanja večja vsota denarja. Tatvine je bil osumljen neki mladoletnik, ki je pri zaslišanju tatvino priznal ter povedal, da je denar z nekaterimi tovariši spravil. Na Vodnikovem trgu je doslej še neznan dolgooprtež izmaknil zasebnici Julijani Germ ročno torbico, v kateri je bilo okoli 200 din gotovine.

kovnika Božoviča so odpeljali takoj v mariborsko bolnico. Na kraj nesreče je prišla edna komisija, ki je ugotovila dejansko stanje in bo skusala dognati podrobne okolnosti te tragične prometne nesreče.

Priljubljenemu odboru na Koropiški cesti 26 naj se javijo vsi, ki se nameravajo udeležiti ovoritvene slovesnosti nove poborke ceste, ki bo izročena prometu prvo nedeljo v avgustu. Ob 9. dop. bo v Reki sprejem odličnikov, ob 10. pa bo na kraju banov. Ceste škof Dr. Tomažič blagoslovil novo cesto, kakor jo bo otvoril g. ban. Ob 11. bo pri Anehu škofova maša. Sodelovali bodo pevci in marib. gasilska godba. Popoldne ljudska veselica. Gostje izven Maribora naj javijo svojo udeležbo pripravljalnemu odboru, da bodo preskrbljeni avtomobili. Slavnost bo ob vsakem vremenu. Vozni red avtobusov bo še objavljen. Vožnja z avtomobili med 8. in 11. dop. bo dovoljena le iz doline navgor, ne pa v obratni smeri. Pregled in žigošanje meril. Na dan, ki bo še določen, naj prinesejo stranke vsa merila v čistem stanju k oddelku kontrole mer v Franciškanški ul. 11. K pregledu je prinesiti tehtnice, uteži, tekočinske mere, votle mere za suhe predmete, dolžinske mere, debelinske mere, okvirje za merjenje drv, aparate za merjenje tekočin, bencinske črpalke in posode za mleko. Odzvali se morajo vsi, ki s svojimi merili kupujejo ali prodajajo lastne izdelke.

Požar. V Doklecu je nastal požar v gospodarskem poslojpu kovača Ivana Predkake. Zaradi močnega vetra se je ogenj razširil tudi na stanovanjsko hišo. Ob objekta sta pogorela do tal. Predkakeja je močno prizadel, ker je bil zavarovan le za majhno vsoto. Vreme. Tezenska vremenska postaja napoveduje za mariborski okoliš deloma oblačno in toplo vreme. Toplofa se bo še dvignila. Večrajša maksimalna temperatura je bila 25,2 C, današnja minimalna temperatura davi pa 17,6 C. Ob 10. je kazal toplomer 22 stop. C.

Iz Celja

Trboveljski slavček je priredil v nedeljo popoldne pod vodstvom pevcevdve g. Avgusta Suljoga na dvorščiki vojašnice kralja Petra koncert za vojsko celjske garnizije. Koncertu so prisostvovali vojski s oficirskim zborom, predstavniki oblastev, uradov, sol. korporacij in društev ter nad 1000 poslušalcev iz Celja, okolice in drugih krajev. Po petju državne himne se je mladinski pevski zbor poklonil pred spomenikom na Koropiški padlim junakom 59. pp. Po lepem nagovoru Danice Gradnerjeve je deček položil venec z državniimi trobojnicami pred spomenik. Sledi je koncert slovenskih umetnikov in narodnih pesmi ter českih in slovskih plesov. Koncert je dosegel izreden umetniški uspeh. Mladi pevci in pevke ter pevcevdve so bili delovito navdušeni ovacij. Pri koncertu je sodelovala tudi vojaška godba 59. pp. pod vodstvom kapelnika g. Fera Fabjanovića, ki je bila tudi deležna iskrenega odobravanja. Ob zaključku je »Trboveljski slavček« spremljevalju vojaške godbe zapel himno »Hej Slovanci, Celje je doživelo edinstveno umetniško in patriotsko prireditve, ki bo ostala vsem udeležencem v najlepšem spominu. Sedem vnovom v dveh nočeh. V noči od petka na soboto so bili v Celju izvršeni strije vionimno poskusni vionom. Neznan storilec so poskusili vionimil v trafiko Ane Hasove pri mostu čez Voglajno v Klavniški ulici, v Kropivce spencerijsko

trgovino v Razlagovi ulici in čevljarstvo delavnico Antona Zontiča v Gosposki ulici ter vionimil v friiserski salon Avgusta Taka v Gosposki ulici in odnesli 50 din gotovine. V noči od sobote na nedeljo so poskusili vionimil v trgovino Ivana Golmaja na Mariborski cesti v Gaberju in v gostilno Josipa Lebiča na Sp. Hudinji, posrečli pa se jim je vionim v gostilno Ivana Svetela na Mariborski cesti v Gaberju, kjer so ukradli blaga in gotovine v vrednosti 1.150 din. Policija je storilec na sledi. Izgleda, da se bo kmalu posrečilo prireditvi drzne vionimice in jim onemogočiti nadaljnje zločine.

Na cesti je podlegel kapl. V soboto ob 20.30 so našli na cesti, ki vodi s Hribov sv. Jožefa na mestno pokopališče, truplo 50letnega slikarja Alojza Bezgovška iz Celja pri Celju. Bezgovšek je bil na cesti podlegel srčni kapl. Truplo so prenesli v mrtvašnico na bližnje mestno pokopališče. Celjaki bolnici je umrta semelentna posestnikova hčerka Rozika Založnikova iz St. Janža pri Zibkici.

Lastnik orožnih listov in posestnih dovoljenj za orožje opozarja predstojništvo mestne policije, da morajo plačati banovinsko takso na orožje najpозnejše do konca septembra. Da ne bi stranke proti koncu meseca septembra čakale zaradi večjega navala, naj takso že sedaj poravnajo. Tako je treba plačati pri predstojništvu mestne policije v sobi št. 37.

Prizidek za ambulaterij OUZD in regulacija Samostanske ulice. Mestno poglavarstvo v Celju razglašajo. Mestni svet celjski je na svoji seji dne 26. 6. 1940 v zvezi s prošnjo SUZOR-ja za gradbeno dovolilo za prizidek ambulaterija OUZD v Vodnikovi ulici sklenil dokončno glede regulacije podaljška Samostanske ulice med za kresio in Vodnikovo ulico: 1. Sklepe Mestnega sveta z dne 21. 4. 1939 se razveljavljajo. 2. Regulacija podaljška Samostanske ulice med za kresio in Vodnikovo ulico se določijo v obliki 10 m široke odprte zvezne ulice v trasli, označeni v načrtu tehničnega oddelka z dne 18. 4. 1939, z dvo-nadstropno zadzidavo, da s pridržankom, da se del podaljška Samostanske ulice od ulice za kresio na do severne meje posestva Dožan sme izvesti tudi z nadzidavo ulice v obliki pasaje, ako bi to bilo potrebno iz arhitektonskih ali kaldr dnuh urbanističnih razlogov. Proti temu skleno so dopustne pritombe na kr. bansko upravo dravske banovine v Ljubljani, ki bi jih bilo vlagati pri mestnem podglavarstvu v 15 dneh. Rok za pritombe prične teči 19. t. m. Pravico do pritomb imajo člani mestne občine, ki smatrajo, da skleno naporitve veljavni in zakonitimi nalogom oblasti.

Sokolsko društvo Celje-matica pros bratska društva, ki so prejela zletne jubilejne znamke, razlednice ali »Zgodovino Celjskega Sokola«, da računne plačajo Z odlaslanjem plačila društva sebi ne koristijo, škodujejo na Sokolu Celju-matici, ki ne more kršiti svojih obveznosti. Zato se društvo ponovno priporoča vsem bratskim edinicam za naklonjenost in razumevanje.

Radioprogram Četrtek, 18. julija Ob 7: Jutrjanji pozdrav. — 7:05: Napovedi, poročila. — 7:15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Iz Mozartovega carstva (plošče). — 12:30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13:02: Harmoniko igra g. Ivo Podobnikar. — 14: Poročila. 19: Napovedi, poročila. — 19:20: Nač. ura: Zelezarska industrija v Sloveniji — njena zgodovina in sedanje stanje (Dražo Potočnik). — 19:40: Objave. — 20: Deset minut zabave. — 20:10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 20:30: Pevski zbor »Sloga«. — 21:15: Reproducirani koncert simfonične glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22:15: Citraški trio Vesna.

Zbor delegatov največjega društva v državi Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev ima 12.592 članov in 12 stanovanjskih hiš

Maribor, 14. julija. Danes dopoldne je bil v veliki dvorani Narodnega doma redni občni zbor delegatov Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik g. Simon Lorgar, ki je pozdravil vse navzoče. Njegovemu uvodnemu poročilu so sledila poročila tajnika Henrika Frangiša, blagajnika Ivana Würzingerja, gospodarja Ivana Ternovška in g. Karla Rebrška za nadzorni odbor. Vsa poročila so pričala o marljivem, prizadevnem delovanju društvenega odbora.

Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev, je kakor je razbrati iz poročil društvenih funkcionarjev, menda največje društvo v državi, saj šteje 12.592 članov. Društvo ima 12 hiš, ki predstavljajo bilanco vrednost več kakor 6 milijonov din. Društvo ima svoje hiše na Aleksandrovci cesti 65, v Studencih v Erjavčevi ulici 18, na Frankopanski cesti 57, v Kejzarjevi ulici 9, na Betnavski cesti 18, na Ruski cesti 5 do 7 in v Frankopankovi ulici 59, razen

tega novozgrajeno stavbo v ulici kraljeviča Marka. Za posmrtnino in odpravnino je bilo 1.052.830 din, vloge izkazujejo 5.856.446.50 din. Aktivna in pasiva 11.899.846.96 din. Društvo je razširjeno po vsej državi. Organizacija je izvedena tako, da ima društvo 112 poverjeništev in 94 zaupnikov. Odposlanih je bilo v preteklem letu 1133 dopisov, sprejetih pa 973. Skupni dohodki znašajo 2.456.479.96 din. Razveseljivo dejstvo je, da so v Mariboru vsi na novo sprejeti železniški uslužbenci korporativno stopili v društvo. Društveni odbor je posvečal interesom članstva smotrno in največjo pozornost. Upravni odbor je stalil Nabavljajni združki železničarjev v Mariboru na razpolago 500.000 din za novo stavbo, ki jo gradi v Cafovi ulici. Zbor delegatov je z odobravanjem vzel na znanje poročila funkcionarjev. Razen tega je razpravljaj občni zbor o raznih aktualnih organizacijskih in drugih tekočih zadevah. Društvo bo vodil tudi v novi poslovni dobi doosedanji odbor, ker volitev letos v smislu društvenih pravil ni bilo.

Strašno je toča opustošila okolico Štrigove Po nji povzročena škoda sega v stotisice — Uničeni so skoraj vsi poljski pridelki

Štrigova, 12. julija. Danes je bil lep sončen in vroč dan. Nekaj oblačlov je bilo na nebu že dopoldne, popoldne se je pa še bolj pooblašilo. Do treh je bilo vroče, nakar so se oblaki vedno bolj kupičili in prinesli močan naliv s točo. Ob 15.30 se je pripodil od jugozapadne strani velik črno siv oblak. Med hudim nalivom se je vsula toča po Štrigovi in njeni neposredni okolici od Krpeca tja do Mure. Med nalivom je padala 20 minut gosta, kot lešniki, vmes pa tudi kot orehi debela toča, ter težka do 25 gramov. V 20 minutah je toča z nad prst debelo plastjo pokrila zemljo. Na tleh je bilo kot pozimi vse belo, v jarkih pa na kupe toče. Še nad dve uri po nalivu je bilo polno točke na prisojnih straneh. Čeravno jo je vroče sonce naglo pobralo, na mestih, kjer je voda tekla od več strani, pa je bilo toče kakor bi je nasul iz koša.

poškodovano. Trta v vinogradih je izgubila nad 70% letošnjega pridelka. Škoda v vinogradih se bo videla šele čez nekaj dni. Silen naliv s točo je močno poškodoval na nekaterih mestih ceste in poti ter jih zasul z drobci listja in vejic bližnjih sadovnjakov in nasadov. Kanali pa so bili zamašeni s blatom, ki ga je voda nanesla z okoliških bregov.

Škoda, ki jo je povzročila toča, sega v stotisice. Ljudje jokajo, ko gledajo uničena sadove svojega dela, saj so ostali brez vsake zelenjave, poleg tega pa je še druga škoda ogromna. Neki 89 letni starček ne pomni take toče, škoda, ki jo je povzročila toča pred tremi leti, je bila malenkostna napram sedanjim. Na srečo pa je sedaj toča zajela manjši pas. Nujno je potrebno, da bi se škoda omenila in upoštevala pri odpisu davkov.

Strašne posledice avtomobilske nesreče

Maribor, 15. julija. Ves Maribor je pod visom hude avtomobilske nesreče, ki se je pripetila včeraj popoldne na državni cesti pri Slovenski Bistrici. V nekem osebnem avtomobilu se je peljalo več oseb iz Maribora proti Rogški Slatini. Približno kilometer daleč od Slovenske Bistrice je med vožnjo nenadoma počila pnevmatika na srednjem levem kolesu avtomobila. Vozilo je zaradi tega z vsjo silo tresčilo v brzostvni drog in obetalo z razbitim srednjim delom. Popokale so vse šipe, iz vozila pa je z vsjo silo vrglo tudi vse potnike. Med potniki je bil tudi poveljnik mariborskega 45. pešpolka polkovnik Božovič s svojo družino, ki je bil namenjen v Rogško Slatino. Pri padcu iz avtomobila je polkovnik Božovič dobil hude poškodbe na glavi. Ima presekano nos, težko poškodovana roki in tudi zlomljeno nogo. Poškodovana sta bila tudi njegova dva otroka, njegova soproga pa se je na srečo samo laže poškodovala.

Imajo ga. Orožnikom se je posrečilo, da so izsledili in aretirali 19letnega Ivana Zejska, ki ima na vesti celo vrsto vionomov in tatvin. Doslej je pri zaslišanju priznal dva vionoma, in sicer v stanovanju Jurija Dobnika na Pobrežju pri Ptujju, kjer je ukradel 3400 din gotovine, in vionom v stanovanje trgovca Alojzija Megliča v Vinškem, kjer je odnesel razno posteljino, obleke, čevlje in druge predmete v skupni vrednosti okoli 4000 din. Zejska so pripeljali raški orožniki v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

Iz mešnega poglavarstva. V sredo 17. julija bo s pričetkom ob 18. v mestni posvetovalnici VI. seja mestnega sveta mariborske mestne občine. Dnevni red obsega le eno točko, in sicer volitev volilca za volitve v Kmetijsko zbornico. — Strašvito neurje je spet divjalo nad Slovenskimi gorami. Med treskanjem in nalivom je padla kakor oreh debela toča, ki je oklestila vse, kar je ostalo po zadnji toči še nepoškodovanega. Zlasti hudo so prizadeti kraji Sv. Miklavž pri Ormožu, Jeruzalem, Svetinje, Sv. Boženik nad Središčem in Ljutomerska okolica, kjer je toča uničila polja, sadovnjake in vinograde. Škoda, ki jo je povzročila toča, se ne da preeniti.

Imajo ga. Orožnikom se je posrečilo, da so izsledili in aretirali 19letnega Ivana Zejska, ki ima na vesti celo vrsto vionomov in tatvin. Doslej je pri zaslišanju priznal dva vionoma, in sicer v stanovanju Jurija Dobnika na Pobrežju pri Ptujju, kjer je ukradel 3400 din gotovine, in vionom v stanovanje trgovca Alojzija Megliča v Vinškem, kjer je odnesel razno posteljino, obleke, čevlje in druge predmete v skupni vrednosti okoli 4000 din. Zejska so pripeljali raški orožniki v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

ZAHVALA Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega nepozabnega

Mirka Budala dijaka I. letnika drž. učiteljskega se iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo dolgujemo direktorju g. Prijatelju, katehetu dr. Pogačniku, vsem tovarišem in tovarišicam drž. učiteljske šole, ki so se udeležili pogreba, sokoleki četi Zalag, zastopnikom Sokola Polje, g. Cirju Požarju in tovarišu učiteljskišniku za njuna poslovilna govora, pevcem za žalostinki, gg. zdravnikom za trud in g. kaplana Vukšeniću za poslednjo tolažbo. Vsem darovalcem venec in cvetja, vsem, ki so nas podpirali v teh težkih urah, in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti k večnemu počitku — bodi Bog plačnik. ZALOG pri LJUBLJANI, dne 16. julija 1940. Zalujoča družina BUDAL

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej Prekliti: izjave oseda din 1.— davek posebej. Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 3.— din

50 različnih modelov dvokolov... I.G.N.V.O.K. Ljubljana, Tavcarjeva 7.

ZA VSAKO PRILIKO najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri PRESKER Sv. Petra cesta 14

ZA WEEKEND Egon Zakrajšek ležalne stole, otomane in drugo praktično opremo najceneje pri tapetništvu LJUBLJANA Miklošičeva 34 — Telefon 48-70

FIZOL ZA KUHO po najnižji ceni tudi Sever & Komp., Ljubljana, 1710

Oglašuj male oglase Slovenski Narod ter so najcenejši! MEDIJSKE TOPLICE pri Zagorju termalno kopalnišče in letovišče 28° C topla aktrato-terma, bazeni na prostem, dobra in cenena oskrba, krasni izleti, penzija din 50.— do 55.— 33. L.

KLISEJE JUUGOGRAFIKA Ljubljana, Na Pr. 23

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlični med in medicinske dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/1.

VEČ GUMI-VOZOV tovornih in luksuznih (breke) ugodno prodam. V račun vuzmem tudi nerabne avtomobile. Porenta, izdelovatelj gumivozov, Mengeš 68. 1738

Najboljši vodnik po radijskem svetu je „NAŠ VAL“ Sporodi evropskih postaj na vseh valovnih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice. Iščajo vsak petek in je tudi lepše ilustriran: UPRAVA: Ljubljana — Kraljeva ulica 8.

PREMOC KOKS - DRVA

I. POGAČNIK BOHORČEVA 6 — TEL. 30-59 Postrežba orežnih

MREŽE za postelje dobite najceneje v Komenskega ul. 34. — Zaloga posteljnih žičnih vložkov. 1741

SVEŽE HRUSKE silve, špingle, košare po 45 kg din 220.—, košare po 12 kg din 65.—, mladi fizol kg din 5.—, franko voznina razpošlja — G. Drechsler, Tuzla. 1740

Kratek občni zbor Pokojninskega zavoda

Odobritev važnih računskih zaključkov

Ljubljana, 15. julija
 Zaradi bližnje izločitve dalmatinskih zavarovancev iz Pokojninskega zavarovanja za nameščenice v Ljubljani bi marsikdo pričakoval, da bo občni zbor zavoda posebno živahen. Včerajšnji redni letni občni zbor PZ pa je bil menda doslej najkrajši: trajal je le približno pol ure. Udeležba delegatov obeh skupin, nameščenice in delodajalske, je bila lepa, ni pa bilo ugotovljeno število prisotnih delegatov. Zborovanje je bilo v veliki dvorani Delavske zbornice. Sklicano je bilo ob 9, a se je začelo približno pol ure pozneje. Občni zbor je vodil predsednik PZ dr. A. Milavec. Delegati obeh skupin so temeljito predelali poslovno poročilo zavoda z bilanco za leto 1938 in 1939 na svojih sejah Dalmatinski delegati so prišli v Ljubljano že dva dni pred občnim zborom ter so imeli tudi priložnost temeljito proučiti zavodove računске zaključke.

Predsednik je pozdravil zastopnika ministra za socialno politiko, ministrskega načelnika Jeremija in predložil je vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. ter pozdravne brzojavke banom: dravske banovine, banovine Hrvatske in zetske banovine in pokojninskim zavodom v Zagrebu, Beogradu in Sarajevu.

V svojem poročilu se predsednik ni spuščal v podrobnosti in značilnosti poslovne poročila, ker je bilo, kakor je dejal, letos natistjeno še tem bolj izčrpano zaradi odcipitve dalmatinskih zavarovancev. Pri sestavi bilance jih je vodila želja, da bi računski zaključki omogočili pravično likvidacijo dalmatinskega dela, tako da bi ljubljanski PZ ne utrpel škodc, pa da bi tudi zagrebški zavod ne prevel preveč obveznosti. Zato so še posebej povabili dva člana upravnega odbora iz Dalmacije, ki sta zasledovala sestavljanje bilance in ugotovila, da je bilo poslovanje ljubljanskega zavoda pravilno, ter sta tudi glasovala za odobritev bilance. Predsednik je izrazil tudi željo, da bi prišlo čim prej do reorganizacije socialnega zavarovanja po pravičnih načelih.

Sporočil je, da je državni svet zavrnil pritožbo delegatov zaradi volitev v Pokojninski zavod. Naglasil je, da je vladalo med upravnim odborom in izvršitvijo popolno soglasje ter so bili vsi sklepi vselej soglasni. Prav tako je vladala sloga med obojema skupinama delegatov. Upravni odbor je bil v stalni zvezi s člani zavoda, ne le v Sloveniji, temveč tudi v drugih pokrajinah po obdobjih zavarovancev, ki so delovali v Splitu, Dubrovniku, Mariboru in Celju, nedavno je pa bil ustanovljen še odbor v Kranju. Prav tako je bil upravni odbor v najboljših odnosih z nadzorno oblastjo, z ministrstvom za socialno politiko.

Predsednik je naglasil, kakšna važna čimtelj je v gospodarskem in socialnem življenju pokojninsko zavarovanje nameščenic. Če računamo, da ima ljubljanski zavod približno 13.700 zavarovancev, beograjski 16 tisoč, zagrebški 14.000 in sarajevski 4000, je v vsej državi zavarovanih skoraj 48.000 osebnih nameščenic, a upoštevati je treba, da bo število zavarovancev še naraščalo. Letni predpis zavarovalnih prispevkov je pa že dosegel 120 milijonov din. Čeprav so nosilci pokojninskega zavarovanja nameščenice samostojni, vendar delujejo v glavnem vsi po enakih načelih ter je potrebno sodelovanje med njimi, oprta na skupno socialno zakonodajo v državi.

Predsednik se je tudi dotaknil časopisnih napadov hrvatskih in beograjskih listov na ljubljanski PZ, češ da je bilo njegovo gospodarstvo slabo ter da grede izgube v stotine milijonov, ki bi jih naj prevzel po delitvi zagrebški zavod. Ljubljanski PZ je o teh napadih informiral nadzorno oblast in bana banovine Hrvatske. Ugotovil je, da so vsi ti napadi izvirali od komisarija, ki je imel nalogo, da bi ščitil interese dalmatinskih zavarovancev. Komisar je bil odstavljen in moral je prekriti obdolžitve, ker bi ga sicer prijavili državnemu tožilstvu.

IZJAVA NAMEŠČENIC

Po predsednikovem poročilu se je najprej prijavi k besedi zastopnik nameščenic delegatov in sporočil, da so delegati slovenskih nameščenic organizacij večeraj na svojih sejah razpravljali o poslovanju in poročilu PZ in sklenili, da glasujejo za odobritev bilance ter da v zvezi s tem podajo naslednje izjave.

Z zadovoljstvom ugotavljajo, da je bilo po splošni razširvi pokojninskega zavarovanja na vso državo uvedeno tudi zavarovanje za trgovske pomočnike, zobotehnike in strojnike z izpiti, kar je znatna zaluga vztrajnih prizadevanj uprave ljubljanskega zavoda. Sodijo, da je naravno, da se Dalmacija čim prej vključi v terito-

rijalno pristojnost Pokojninskega zavoda v Zagrebu, ki naj bo izključni nosilec tega zavarovanja na območju banovine Hrvatske. Odobravajo napore samouprave našega zavoda za preprečitev škode ki bi lahko nastala zaradi likvidacije dalmatinskega dela. Likvidacija naj bo pravična za obe strani, tako da zagrebški zavod prevzame vsa aktiva in pasiva, ki so nastala z izvajanjem zavarovanja v Dalmaciji. Nujno potrebna je uvedba novih plačilnih razredov v pokojninskem zavarovanju, da bodo zavarovanci zavarovani za svoje dejanske prejemke kar bo znatno zvišalo odmerno osnovo za rentne dajatve.

Ponovno ugotavljajo, da je zakon o pokojninskem zavarovanju nameščenic v celoti temeljitih sprememb, zlasti zaradi olajšanja pogojev za pridobitev rentnih dajatev in zato zahtevajo, da bi se na pristojnih mestih vendar že lotili reševanja tega vprašanja. Predvsem zahtevajo znižanje starostne meje na 60 let, službene dobe pa na 35 let pri moških, pri zavarovankah pa starostne dobe na 55 in službene dobe na 30 let. Temu primerno je treba prilagoditi plačilne razrede in rentno odmero. Dvavam bi naj priznavali vsaj 60% rente umrlega zavarovanca in naj bi imela pravico do nje tudi, ko bi se poročila z zavarovancem, nad 50 let starim. Otroško rento je treba podaljšati do 21. leta če otrok študira, pa do 24. leta starosti.

Zahtevajo, naj ministrstvo za socialno politiko čim prej izda uredbu o ureditvi medsebojnih odnosov med nameščenim in rudarskim zavarovanjem za primer onemoglosti, starosti in smrti. Pridobljena pravice, ki izhajajo iz tega zavarovanja, morajo biti v polnem obsegu varovane.

Sredstva PZ je treba upravljati čim bolj varčno in po zdravih gospodarskih osnovah. Upravni strošek ne smejo presegati 10% predpisanih premij. Temu primerno je treba reorganizirati administracijo. Z razdelitvijo delavskega socialnega zavarovanja je dana ugodna prilika, da se

bolniško in nezgodno zavarovanje nameščenic in nezaposlenostna preiskrba izločijo iz delavskega zavarovanja in organizirajo povežejo z nameščenim pokojninskim zavarovanjem po načelu teritorialne decentralizacije novih nosilcev celotnega nameščenega socialnega zavarovanja. V Sloveniji naj bo poseben nosilec nameščenega socialnega zavarovanja in njegove organizacijske osnove naj tvori ljubljanski PZ kot najvažnejši sestavni del socialnega zavarovanja nameščenic v Sloveniji.

V imenu delodajalske skupine je izjavil dr. Božič, da delodajalci soglasajo s to izjavo, pripominjajo pa, da se naj pri sklepanju o teh zahtevah ozirajo na naše gospodarske razmere ter na veliko obremenitev gospodarstva s socialnimi dajatvami. V imenu dalmatinskih delegatov je izjavil Pavič, da se bodo vzdržali glasovanja in razprave, ker še ni bilo ustrežnih njihovih zahtevi po priključitvi k zagrebškemu zavodu.

Predsednik je prečital poročilo namestnikov revizorjev s predlogom za razširno upravno odboru. Predlogu ni nihče ugovarjal, s čimer so bili odobreni zelo važni računski zaključki, ki bodo osnova za razdelitev sredstev med ljubljanskim in zagrebškim zavodom. Predsednik je prečital še predloge upravnega odbora: da občni zbor odobri za podpiranje nezaposlenim nameščenic 160.000 din; da odobri 100.000 din za podporo vdovam in sirotam; da pooblasti upravni odbor za nakupe nepremičnin, zemljišč ter stavbišč in da sme zidati stanovaške hiše po zdravih načelih gospodarstva z zavodovimi sredstvi ter da pri tem upošteva vse kraje v sorazmerju s številom zavarovancev v tistih krajih.

Končno je predlagal še delegat Klarič s Susaka odobritev 50.000 din za podporo nezaposlenim mornaričnim nameščenicem, ki so zadnje čase še posebej prizadeti zaradi zastoja v pomorski plovi. Kakor vsi predlogi, je bil tudi ta sprejet brez ugovora. Pri slučajnostih se ni priglasil nihče k besedi.

Kako je Julij Cezar osvojil Anglijo

Navalil je nanjo s petimi legijami in 20.000 jezdecimi

Anglija je veljala do dandanes za nedotakljivo otočno državo, varovano s srebrnim pasom morja. Glede na sedanjo vojno bo marsikoga zanimalo, da je angleški otok napadel že sloviti vojskovodja starega veka Gaj Julij Cezar.

Julij Cezar

L. 55 pred Kristom se je Julij Cezar odločil za pohod proti Britaniji. Z drznimi boji si je podvrnil vso Galijo (sedanja Francija) in stremel je proti sklanatemu britanskemu obrežju. Ni sicer nameraval povdreti si Britov, temveč je hotel enkrat za vselej omejiti nevarnosti, ki so grozile rimskemu gospodarstvu v Galiji od prebivalcev otoka. Gali in Briti so bili keitskega izvora. Mnogi galiski begunci so našli na otoku zatočišče in Briti so svoje brate na kontinentu pogosto podpirali. Rimljanom seveda to ni bilo všeč.

Cezar je najprej poslal vsakega visokega častnika, ki naj bi ugotovil, kje bi bil mogoč pristanek na britanskem otoku, kjer bi ne bilo pristanišča, in navezal

stike s prebivalstvom. Oficirji se je v resnici posrečilo pridobiti nekaj prebivalstva za Cezarja. Tako so bili izpolnjeni pogoji, da se je Cezar lahko odločil za napad na otok. V mesečni noči je rimljansko brodoge dvignilo sidra pri Cap Gris Nez v bližini Boulogne in že zjutraj prihodnjega dne je bilo ladjevje pred Doverjem. Sovražnik je pa sprejel Rimljane v gostih vrstah na obali. Cezar je sprevidel, da pristanek ni mogoč. Zato se je ladjevje usmerilo proti severovzhodu ter doseglo kraj, kjer je dandanes Valmercastle. Britanci so pa zasledovali gibanje rimljanske brodoge in so se umaknili od obale šele po hudem obstreljevanju. Rimljani so jih obstreljevali s posebnimi metalnimi stroji z ladij. Cezar je zapovedal, naj bi se vojaki izkrcali, pa se niso upali. Končno se je opogumil neki praporščak Cezarjeve telesne garde in potegnil za seboj svoje tovariške, ki niso hoteli pustiti, da bi prišel prapor v roke sovražnikov. Izhirna ni bila več mogoča. Vojaki so se izkrcali ter napadli sovražnika, vendar pa ga niso zasledovali dolgo, ker rimska vojska ni imela konjenice. Utaborili so se na obali ter odbijali sovražne napade; sovražnik se je kmalu opogumil po prvi zmeči.

Slabo vreme z viharji je zelo poškodovalo rimsko ladjevje in vojakov se je polastil preplah, zlasti se, ker so se ball, da se ne bodo mogli umakniti na ladjah ter da bodo morali slabo oboroženi nadaljevati vojno na suhem. Zato so se naglo odločili, da odplujejo. Čeprav niso dosegli velikih uspehov, je vendar rimski senat pripisoval velik pomen junaškemu napadu na otok, kar sprevidimo že iz tega, da so pridedili Juliju Cezarju zahvalne slovesnosti, ki so trajale 20 dni.

Cezar pa ni bil zadovoljen s prvim pohodom. Že naslednje leto je organiziral drugi napad. Odplulo je nad 800 ladij s petimi legijami in 20.000 jezdecimi. Pristali so v Kentu in sovražnik njihovega pristanka ni motil. Viharji so pa zapredli uničili precej ladij, ki so bile zasidrane na odprtem morju. Vendar ta neuspeh Cezarja ni odvrnil od pohoda v notranjost otoka. Rimske legije so premagovale hrabro vse naravne in umetne ovire ter pograle sovražnika po zmagovitem boju nad bri-

tanemk povejnikom Cassivellanom v beg. Rimski vojaki so se kmalu navadili na posebne bojne vozove Britov, čeprav so se jih v začetku silno ball. Rimljani so prodrii kmalu do Temze in jo prekoricali nekje nad krajem sedanjeje Londona, približno med Kingstonom in Breetfordom. Britanski poveljnik Cassivellan je bil po teh zmagah Rimljanov pripravljen pogajati se. Premoč rimskega orožja in vojaške sposobnosti Cezarja so prišli do polne veljave. Rimljani so dosegli svoj smoter, da se Briti pozneje niso več vmesavali v zadeve na kontinentu. Z zadosčenjem se je lahko Cezar vrnil kot zmagovalc v Rim.

Američani proti nebotičnikom

V Ameriki se že delj časa širijo govovice, da se nebotičniki niso obnesli in da se ni izpolnilo, kar so od njih pričakovali. Američani so jih zidali, ker so bili pristljeni zaradi zelo dragih parcel. Zidali so jih pa tudi zato, ker da bi trgovsko središče zavzelo čim manj prostora ter bilo čim bolj koncentrirano. Pri tem je igral veliko vlogo zopet prihranek časa. Pričakovali so, da bodo prihranili mnogo časa, če bo poslovni del mesta ves koncentriran v središču. Toda zgodilo se je ravno nasprotno. V nebotičniku je zaposlenih po 3000 do 5000 ljudi, to se pravi, da je koncentrirano na mali mestni površini izredno mnogo ljudi, ki pa morajo tudi prihajati in odhajati, tako da je prihod zjutraj v službo in zvečer iz službe podoben presejanju narodov. Ulice so prenatrpane in vožnja z avtomobili je skoraj nemogoča. To velja zlasti za New York, pa tudi Chicago in druga trgovska središča. Zaradi tega so trdke v teh vele mestnih trgovskih središčih uvedle različen delovni čas, tako da bi nameščenice ne prihajali vsi hkrati v službo in ne odhajali iz službe v istem času.

Strokovnjaki so tudi ugotovili, da imajo nebotičniki sorazmerno kratko življenje. Po njihovih računih vzdrži vsak nebotičnik povprečno okrog 20 let. Zato nebotičniki niso donosni, kakor so računali, tako da so bili milijoni in milijoni dolarjev zelo slabo investirani in so izgube neprecenljive.

Starost kolesa

Nekakšen zarodek dandanašnega kolesa je bila priprava, ki jo je sestavil l. 1817. badenski gozdar Draiss in ki se je imenovala po njem draissina ali dreznina. To draissino prevozno sredstvo ni imelo pedalov in »kolesar« se je poznal, odirajoč se z nogami ob tla.

Dandanes je ime dreznina omejeno le na štirikolesni železniški vozček, ki za uporabljajo železniški nadzorniki na železniških progah. Dandanes so v prometu že na železnicaht tudi avtomobili, ki cedalje bolj izpodrivajo dreznice.

Iz Draissovega vozila se je predvsem po zaslugi francoskega mehanika Michauxa razvilo sedanje kolo. Michaux je l. 1855. pridrlil na prednje kolo pedale in imenoval novo prometno sredstvo velociped. Od tiste dobe se je kolo naglo razvijalo in njegova uporaba se je hitro širila. V začetku je bilo prednje kolo izredno visoko in na njem je bila os s pedali, tako da je bil pogon direkten. Vožnja na teh kolesih ni bila prijetna, pa tudi ne posebno varna.

Kolesu je dal dandanašno obliko šele leta 1879. Anglež Lawson. Kolo je postalo bolj varno prometno sredstvo in ker je bilo poceni se je kmalu zelo razširilo. Vendar si je kolo pridobilo svojo pravo ceno ter pomen šele l. 1890., ko je Dunlop uvedel pnevmatike.

Dandanašna kolesa so že zelo izpopolnjena in zato so tudi izredno lahka. Turno kolo tehta komaj okrog 15 kg. sportna in dirkalna kolesa na le 6-7 kg. a prenesejo 12krat večjo obremenitev. Posebno trdna so vojaška kolesa, konstruirana za mnogo večjo obremenitev in za vožnjo po najslab-

šem terenu. Povprečna hitrost vožnje s kolesom znaša dandanes 20 do 25 km. Dirkači vozio seveda mnogo hitreje.

Surovo meso je zdravo

Newyorški zdravnik dr. Lieb je ugotovil, da pečeno in kuhano meso ni zdravo za ljudski organizem, pač pa je zelo zdravo surovo meso. Dr. Lieb se sklicuje na primer polarnega raziskovalca Steffansona. Steffansson ni bil v svoji mladosti nikdar bolan, obolel je pa v polarni pokrajini za tifusom, pozneje pa še za pljučnico. Bil je tri mesece bolan in moral je prehoditi 40 milj po zameznih pokrajinah, preden je prispel do človeškega naselja. Tam so mu predpisali dieto, kakršna je potrebna za bolnike, bolne za tifusom, to se pravi zelo malo mesa. Toda, ker se bolniku zdravlje ni izboljšalo, so ga odpravili s sanmi v 300 milj oddaljeni kraj, kjer je bila bolnica. Bolnik se je med vožnjo hranil po večini z mesom, predvsem z zmrazjenim surovim mesom. Ko je prispel v bolnico, je bil že ozdravljen in tehtal je 13 kg več kakor pred boleznijo.

Odslej uživa Steffansson, ko se muči v polarnih pokrajinah, predvsem surovo meso. V polarnih pokrajinah je živel doslej že 12 let in 9 let se je prehranjeval predvsem z mesom. Počutil se je vselej mnogo boljše telesno in duševno, ko je jedel samo meso. Nikdar ni trpel zaradi zapeke. Ima tudi dobro ohranjene zobe in goste lase. Podobne ugodne učinke sirove mesne hrane je ugotovil dr. Lieb pri Eskimih in nekaterih Američanih, ki jedo samo beafsteak.

Nesrečen zakon in želodec

Nevropsihiatrični oddelek stockholmske javne bolnice je ugotovil, da je vzrok mnogih boleznij želodca, glavobola, omedlevanja in nepravilnega, močnega utripanja srca duševnega izvora, in sicer posebnega duševnega razpoloženja. Želodčne boleznij povzročita tudi ljubosumnost, občutek manjvrednosti itd. Ugotovili so pri neki ženi, ki je pogosto omedlevala, da je vzrok njenih slabosti skoraj vsak preprič z možem Onesvestila se je vselej po preprič z možem, ki se je iz nje norčeval ter jo omalovaževal. Ko so to možu povedali, se je začel ozirati na zdravje svoje žene ter se ni več z njo prepiral. Žena je bila ozdravljena. Ugotovljeno je bilo, da je bil v mnogih primerih nesrečni zakon vzrok želodčnih težav, pa tudi skrbi zaradi dolgov, nezaposlenosti itd. Nepravilno utripanje srca je po večini primerov povzročala ljubosumnost.

Carina na meteor

Lani jeseni je padel v državi Oregon na polje meteor, ki je tehtal okrog 20 kg. Zaril se je v globino enega metra. Našel ga je farmer ter ga izkopal. Razstavil ga je v leseni utici in za ogled je poribal 50 centov vstopnine. Lastnik njive, kjer je bil najden meteor, je za zahteval, da mu podjetni farmer, razstavljalec meteorja, izroči izpodnebni dar. Razvil se je spor in končno se je vanj vmešal še carinski urad. Zahteval je zaplenten »surovega železa«, ki je bilo uvoženo v Zedinjene države, ne glede na carinske predpise in brez plačila »carine«. Ker odposiljatelj niso mogli ugotoviti, sta morala odgovornost prevzeti farmerja. Meteor je bil končno v resnici zaplenten kot »surovo železo«, uvoženo po nedovoljeni poti.

Število kokoši

Največ kokoši rede v Zedinjenih državah, in sicer 412 milijonov. Na drugem mestu je Kitajska (287 milijonov), na tretjem mestu Rusija (200 milijonov) in na četrtem Nemčija s 97 milijoni živali. To so pa absolutne številke; glede na število prebivalstva rede relativno največ kokoši na Nizozemskem, Danskem in v Švici.

Sanuel Lesauer

Krinka ljubezni

139

— Saj lahko odidete, dragi moj, če vam ni prav.
 — Kaj? — je vzkliknil Bolivijec, — saj se morava že domeniti. Odkar so me izpustili, se še nisva mogla ...
 Gilbert se je zasmel in dejal, obrnjen k Bertrandi:
 — Saj vendar veš, da je naš ubogi Inka pravkar prišel iz zapora.
 Princ se je masčeval s posmehovanjem za svojo zvezo s človekom sumljive preteklosti. Zdevek Inka, ki je kazal, da se pretaka pod rjavo kožo mulata

precej indijanske krvi, je razburil slednjega tako, da je izgubil oblast nad seboj.
 To pot je bila žalitev samo postranski vzrok besnosti, ki je obšla Escaldas tako, da je njegov obraz kar posinel.
 — Iz zapora! — je kriknil. — Iz preiskovalnega zapora, ki so mi ga naprtli zaradi potvorbe. Da, gospodična. — In oči so se mu zaiskrile tako, da se je Bertranda kar prestrašila. — No, torej, ali veste, kdo je povzročitelj potvorbe, ki je niso mogli dokazati meni? To je tisti mož, ki je vam tako blizu. To je bandit, ki ga zagovarjate, ker veste, da je vaš oče, čeprav bi ga morali vprav zaradi tega odkloniti. Prekoil je naju lopov ... Kako to, ne vem. Eno pa vem, namreč to, da se mu bo osvetil. Potrpeljivo bom znova gradil poslopje prepričevalnih dokazov, stavbo, ki jo je on porušil. Imam še orožje, s katerim ga uničim. Bomo videli ... bomo že videli.
 — Dovolj, Escaldas, — je vzkliknil Gilbert. Ob enem je pa prestregel Bertrando, da se ni onesveščena zgurdila. In že sama okolnost, da je držal v naročju to dražestno bitje, po katerem je dvojni hrepenel, zaradi nje same in zaradi njene podobnosti z drugo, je dramila v njem vrtinec še neugaslih čustev.
 Toda Bolivijecev gnev se ni dal potlačiti z eno besedo.
 — Potvorba naj bi bila tu, potvorba. — je ponovil.
 — Ponarejeno pismo, ki sem ga videl pred štirimi leti in ki so ga iskali same v kartonu, kjer je spalo dvajset let, tam za morjem, tisoč milj od tod! Pismo,

ki se je znova pojavilo tu, pisano malone s svežim črnim na papirju, čigar vodni znak je star samo osemnajst mesecev ... Ah, ah, vprav s tem zgrabim tega hudiča. ... Nedvomno je prišel zopet do svojega pravega pisma in na njegovo mesto je podtaknil drugo. Toda s tem se še ni rešil ta markiz de Valcor. Imam ga v rokah ... jaz, Escaldas. Pri tem sta dva, velmožni gospod. Ah, tak papirnat velmož, mornar-begunc, ponarejevalec in zločinec! Nam pritim mu tožbo zaradi žaljenja časti. Pobudo dam za preiskavo. Mož, ki je oropal starega Fabra, da, morda ga tudi ubil, mora biti izsleden.
 Vzrok tega prekipavanja gneva je bil nenaden strah, da bi se utegnila Gilbert in Bertranda pobotati. Dokler je ljubezen preveč nasprovala interesom mladega lahkoživca, niso mogle lepe oči in lepe besede ubogega dekleta pomeniti prevelike nevarnosti. Toda Jose Escaldas je zvedel nekaj drugega, česar ni niti najmanj slutil:
 Zvedel je za ponudbo markiza de Valcora princu, da bi dal sam dekletu doto.
 In kakšno doto? Naravnost kraljevske doto, če naj bi se meril znesek po zahtevah princa de Villigena in po ogromnem premoženju dozdevnega očeta. Toda princ je govoril o tej ponudbi z dostojanstvenim zaničevanjem. Odklonil jo je samozavestno in prezirljivo, kar je povzročilo dvoboj.
 Toda takrat Gilbert ni dvomil o tem, da vzame za ženo Françoise de Plesguen, ki naj bi bil njen oče priznan za pravega dediča vsega imetja de Valcorov. Zda, ko so splavale te nade po vodi, bo morda ponos

mladega moža usahnil. Naj bo že kakorkoli, princ je ljubil dražestno Bertrando tembolj, ker je imel z njo tako lepega otroka. Biti bogat in živeti z njo! Uiti neizprosimim upnikom!
 Ta čas, ko sta se princ in njegova naivna ljubica krepko držala za roke in si gledala globoko v oči, je Escaldas v nenadnem prividu zagledal pred seboj razvozljanje idile. Po odstopu Marca de Plesguena in ob pokopanih nadah njegove hčere, je bil to pravi konec Valcorove afere.
 Kaj je mogel on sam pri vsej svoji bahavosti proti markizu? In kaj bi dosegel? Ničesar! Toda njegova ognjevitost, ki se jo je bila Bertranda prvotno ustrašila, je napravila pozneje na njo drugačen vtis. Bertranda se je vpravljala in obrnila k njemu. Zeljno je lovila vsako njegovo besedo.
 Gilbert je pa s porogljivo resignacijo čakal, kdaj poide Bolivijcu sapa. Ko se je to zgodilo, je dejal mirno, tikajoč mulata, kakor je storil včas iz zaničljive zaupljivosti:
 — Ali si končal?
 Escaldas je ardito izbuljil oči in skomignil z rameni.
 — Na, vidiš, tvoja zgovornost priča, da imaš slab okus. Povabil sem te, da bi mi pomagal prepričati to dekle, ne pa da bi za desert našli strupa, s katerim so tvoji predniki zastrupljali puščice. Odpeljem jo domov. Ni naju treba čakati.
 — Kaj pa načrt ekspedicije, ki sem vam ga hotel predložiti?